

Predrznost klerikalnih korupcionistov

ARANŽERJI SLEPARSKÉ AKCIJE SE BRANJO Z NAJPREDNEJŠIMI LAŽNI IN POTVRBUJAMI — DOKAZUJEJO, DA SE S PROVIZIJAMI ZA KLERIKALNO VOLILNO KASO, POCENJUJE MOKA IN KRUKI —

Mesto da bi se sleparji, katerih škanjalo mahinacije smo razkrili in proti katerim je morala nastopiti državna oblast s razveljavljanjem njihovih prevoznih, poskrili in molčali, se s nezaščiteno predrznostjo predstavljajo v vlogi preganjane nedolžnosti in razkrinkani, tatovi razkrinkujejo slopovstvo onih, ki so sleparje zagrabil pri sločinu.

«Slovenec» sedaj postavlja teza, da so ogromne provizije, ki jih je pobirala Gospodarska zveza za prepustitev tovarnih listov, v interesu pocenitve hrane!

Vedno znova si klerikalci izmišljajo razne stroške, za katere je zahtevala provizija 500 — 800 Din od vagona le upravičen «prispevek». Najprvo so trdili, da imajo posebno velike izdatke s razdelitvijo in kontrolo tovarnih listov. Da je ta izgovor bodast, so kmalu uvideli. Sedaj pravijo, da tvorijo provizija nekako garancijo za njihovo kavecijo 100.000 Din, ki so jo položili ministrstvu zaobračaja. Tudi to so si izmišlili. Naredba bivšega ministra Sušnika sicer res določa kavecijo 100.000 Din, a ne povzema ničesar o vrsti te kavecije. Sicer je na več kot originalno, da bi kupci prevoznice morali solikarno plačevati za vnaprej za onega izmed njih, ki bi se «pregreli» proti določbam ministrstva. Zakaj pa imamo institucijo reverza in garancijeake obveze? Povsem lažnjiva je tudi utemeljitev, da bi imela Gospodarska zveza posebne stroške a tem, da bi imela na posamezne postaje pošiljati svoje ljudi, da prevzamejo vagona in jih oddajajo odjemalcem, ker smejo pošiljke biti adresirane le na Zadrugo no zvezo. To je edini izgovor, ki bi morda mogel nekoliko držati, ako bi bil resničen. Toda ni, z vsakim kupcem se je namreč Gospodarska zveza dogovorila (to je dogovorilo tudi po uradni preiskavi), da naj postaji kamor boče robo pripeljati naznaniti, da ho on prevzeti vagon za Zadrugo zvezo. Ako bi to ne zadostovalo, naj se obrne na «Gospodarsko Zvezo», ki mu polije pooblastilo Zadrugo zveze za prevzem vagona!

Originalen v svoji naivni brezvestnosti je tudi zagovor, da klerikalna akcija skrbi za cenejšo prehrano na način, da Gospodarska zveza oddaja prevoznice privatnim trgovcem in si pri tem odteguje za sebe dober del dovoljenega popusta. Po tej logiki je torej posredovalna provizija, ki gre v breme stroškov, sredstvo za pocenitev hrane!

Promptno je «Slovenec» poslužil tudi s «dokazi» — češ na borzi se je pokazal uspeh cele akcije in umetno sušena koroza se je ponujala (kupil je

očitno ni nihče!) dne 7. in 8. novembra po 275 Din, dočim je bila dosežanja cena 295 do 3 Din. Koroza je torej postala valed provizij Gospodarske zveze celo cenejša, nego znaša po prečni celokupni tarifi popust pri vagonu! In v Skofjo Loko in na Brezovico je bila tiste dni baje prodana pšenica po 4.15 — 4.30, dočim je do tedaj stala 300 Ljubljana 4.30 — 4.35 Din. Torej tudi tu prošeneljiva pocenitev, vočja od celokupnega tarifnega popusta! Vse to je pristen klerikalni švindler! Evo par števil. Koncem prošega tedna je na borzi v Novem Sadu koroza, ki je notirala 8. novembra še 200 — 215 padla na 180 — 190, torej natančno za toliko, kolikor na Ljubljanski borzi! To je naravnost dokaz, da valed famozne klerikalne prehranjevalne akcije in že po nižjem tarifu dospela robe (kar «Slovenec» izrečno navaja), koroza ni postala niti za pol pare cenejša! In kaj je s pšenico? Tudi ona se je pocenila za nekaj par. Toda vzrok je zopet — v Novem Sadu, ker že od prošlega tedna cene pšenice padajo in so od 370 šle na 360. In medtem ko «Slovenec» trdi, da je tendenca čvrsta, pravijo borzna poročila doslovno: «Tudi v pšenici je tendenca slabša. Trg je brez pravega prometa, pri nižjih cenah». Klerikalni švindlerjem je naravno vsaka potvorbaz resnice prav.

Toda kontro: ali se na Ljubljanski borzi trguje koroza in pšenica za pet, deset par višje ali nižje, to je zelo zanimivo za veletrgovce in očitno važno tudi za klerikalne velešpekulante, za široke kroge naroda pa je vprašanje postavljeno drugače. «Slovenec» je očitno pozabil, da je prehranjevalna akcija za ljudstvo in ne za borzizance. Konzument se vprašuje, koliko je cenejša moka, ki jo on rabi za vsakdanji kruh, klerikalni sleparji mu pa dokazujejo, da so njegovi dobrotniki, ker so na tem kruhu milijone zaslužili, ponujajoč tudi veletrgovcem, da se udeležijo profita in sicer zato, ker so se ball, da bi ne bilo dovolj časa pobasati vse v laetni žepi! In s tem prihajamo k drugemu delu celoga vprašanja. Zasačeni sleparji trdijo, da je to, kar vos svet imenuje samotno afero v rešnici «široko in pametno zasnovana prehranjevalna akcija», plemeniti napor za pocenitev kruha. Dokazali bodemo, da je tudi v tem oziru famozna Sušnikova naredba eden največjih klerikalnih švindlov. Gospodje Ramec, Hohnjec, Korošec in tovarši, ki so predstavniki organizacij, kompromitirani valed te samotne korupcijske sfere, se ne bodo izmuznili od odgovornosti in zadeva se bo do kraja razčistila.

Is črvice moke ne bo kruha: Črvom se drugačen močnik kuha.

ustvarjenega položaja ali pa jim je strankarski interes višji od interesov splošnosti.

Francija in sovjeti ter njih propaganda izven Evrope

Oficir je Herriot priznal sovjetsko Rusijo, se vrši v francoskem desničarskem časopisu arditu kampanja zoper sovje in diplomatske slike s njimi, češ, da bo sovjetska zastopstva v Franciji središče razdiralne boljševiške propagande. Zadnji čas opozarja posebno na sovjetsko agitacijo po kolonijah, ki se stopnjuje baš v poslednji dobi. Središča te komunistične propagande, ki ima za cilj revolucijoniranje domačega prebivalstva po kolonijah, so Taškent in srednji Aziji, odkoder deujejo v francosko Indokino, Berlin, kjer je centrala za ostale francoske kolonije razen Maroka, ki je podrejen propagandnemu središču v Barceloni. Navajajo se dosedanjji uspehi boljševiške kolonijalne propagande, ki sicer doslej še niso posebno veliki, ki pa bi mogli v bodoče postati opasni.

Toda med tem je že bil v Parizu Rakovski, šef sovjetske delegacije v Londonu, ter je dogovoril glavne podrobnosti s Herriotom glede medsebojnega diplomatskega predstavljanja: Jean Herbert postane francoski poslanec v Moskvi, a v Parizu pride kot oficijalni reprezentant sovjetske Rusije — Krasin, eden najuglednejših sedanjih ruskih voditeljev in hkrati eden najboljših sovjetskih ekonomskih strokovnjakov, ki je po poklicu sam inženjer. Dne 10. januarja prišlo oficijalno obaovljeni diplomatski stiki.

Mnogi trdijo, da se z uradnim pravnim priznanjem nikakor ne ojašja prevratna agitacija boljševikov, ker se sovjetska vlada zavezuje, ne vmešavati se v interne zadeve druge države. Dasi je taka obveza več ali manj formalnega značaja, vendar je naglasiti, da silijo mnogi ozir moskovsko vlado, da skrbí po priznanju bolj intenzivno na dobre odnose. Za tajno rovarjenje pa so prej ko slej odprta vrata in leta sredstva. Smatrami je, da bojuzen francoske desnice stvarno ni dovolj utemeljena. Rakovski je vrh tega naglašal o priključitvi svojega poseta v Parizu, da francoski in ruski interesi ne morejo priti v konflikt nikjer, niti v Evropi, niti v Aziji...

Pomnila je, da se nahaja težko boljševiške propagande v Aziji v onih državah in kolonijah, ki ležijo v območju angleške politike. Perzija, Afganistan, Indija, to so dežele, v katerih so upali sovjeti, da izpodknejo stebre angleškega imperija. Da bi se jim bilo dolejš dovolj izdatni meri posrečilo, se nikakor ne more trditi. Težava, ki jih ima Anglija v zadnjih letih s živahno odpornostjo indijskega nacionalizma, res da niso majhne, toda znašale so po glavnem delu iz notranjega razvoja Indije same in iz duševnih posledic svetovne vojne, v katero je bila zapletena Indija. Morda se pokaže v knji boljševiški uspeh, kar pa je kljub nekaterim najnovejšim poročilom še zelo dvomljivo. Dolejš je edini dr. Sjuntsen popolnoma pristni na komunistični program, toda on predstavlja le neznan del oblasti v Kini. Novi gospodarji Pekinga so še premalo pokazali svoje prave narčte; dosežanji ukrepi zoper ekscitacijo rodbino še te ga ne pomenijo. Vrh tega je danes najmočnejša politična osebnost mandžurski Čang Kaiši, si se razume s sovjeti, a je hkrati v dobrih odnosih s Japonci. Sploš pa bi boljševizem, ki bi ga kratkoročno dekretirali politične vojte ali generali v Kitajski, malo pomenil.

Zdi se tedaj, da kljub ugodnejšemu terenu ruski komunistem tudi v Aziji ne šanjo posebnih uspehov in da je strah v tej smeri vsakakor neupravičen.

Politične beležke

+ Predsednik UJU in učiteljstva. Nedeljskemu zborovanju beograjske davidovčevske omladine, kjer se je klicalo Radicu in crepublikanski demokrati stranki, je predsedoval Milutin Stanković, predsednik Udruga jugoslovenskega učiteljstva. Kot takemu grede seveda na rovaš vsi izpadi govornikov proti nacionalni ideji in vsi tirade na čast spornomaškim dehtistom, ki so daleko, daleko od jugoslovenske ideje. V tem povodu prinaša zagrebška «Riječ» obsežen dopis nacionalnega hrvatskega učitelja, ki globoko obžaluje in ostro obsoja Stankovićevo zablodo. Stanković je včas hrasbo vodil prečansko učiteljstvo v boji proti vsem onim elementom, katerim se je v nedeljo pod njegovim predsedovanjem aklamiralo. Stanković va, kaj je za prave sveto politiko pomenil dr. Korošec, a tudi temu se je aklamiralo. Dopis končuje: Z ozirom na interes prosvetne politike udruženega jugosl. učiteljstva je sedanja dvoiličnost g. Stankovića najfatalnejša. Kdo daje za edinstveno narodno prosveto več garancij: ideja unitarizma ali ideja radičevskega mirotvorstva in klerikalne črne internacionalce? G. Stanković, daleč ste zajedali, toda učiteljstvo iz UJU. Vam dalje ne bo sledilo. Učiteljstvo, osobito v prečanskih pokrajinah globoko obžaluje g. Stankovića, toda interes UJU. je nad momentanim interesom partijskih politihov in zato ne bo ostipilo od svojega stališča: g. Stanković naj revidira semege sebe, ali pa skliče sejo Glavnega odbora UJU. In pred tem vrhovnim forumom učiteljstvo častno izvede posledica. Izhoda sta samo ta dva.

+ Kako je dr. Korošec gazil zakon. Ko je bil že v ostavki, se je dr. Korošec lotil glavnega prosvetnega odbora in začel iz njega trediti svoje politične naspornike. Mesto dveh predstavnikov prosvetnega resorta je v prosvetni odbor vrnil štiri svoje protekcijske, in sicer brez ozira na njihove pomanjkljive strokovne kvalifikacije, kot rečne člane. Mesto civilnega zdravnika, stalno bivačega v Beogradu, kakor to predpisuje zakon, je v Gl. prometni odbor pridobil vojaškega zdravnika, ki je začasno bivač v Beogradu, a je dr. Korošev prijatelj. Končno določa zakon, da število rednih članov v Gl. prosvetnem odboru ne sme presegati 12. Dr. Korošec pa je postavil trinajst rednih članov, je že vedel zakaj, ker mu je prišla njihova strankarska, ne pa strokovna kvalifikacija. O kvalitetah izrednih članov ni treba niti govoriti, ker je dr. Korošec naravno izbral najprilavnejše separatiste iz učiteljskih vrst. Ker je dr. Koroščevo gaženje zakona o Glavnem prosvetnem odboru docela očitno, povsem umestno zahteva «Reč», da novi prosvetni minister postavi nov odbor, čigar kandidati ne bodo izbrani po strankarskih, temveč izključno po strokovnih pedagoških kvalifikacijah.

+ Nič ne moremo zato, če «Slovenec» in ostalo školsko listje opleta radi naših razkritij o mokarski aferi kakor tiger v zanjki. Nič ne moremo zato, če «Slovenec» sika po svojih predalcih: «Rešimo prodano klica, prodanci Pašičevega korumpiranega velešestva, prodana, propala in nesramna demokratska žurnalistika»... Nič ne moremo zato in se tudi ne brigamo za obnovljeno školsko lajanje, ko «Slovenec» obenem sam priznava klerikalne lumparije in se trespreto izvija — a stroški Gospodarske zveze. Kapitljski gospodje naj le zopet balkečirajo svoje časopise, kakor so že prišli. Nam je prav, če so, ker verjame mo Svetemu pismu, ki neke pravdi, da bo Bog zročil zobe v njih usih in mladim tigrom kočnike potiri. Gospod... + Radičevci in semijoradniki. Radičevci v svojih volilno strateških pogledih na srbijsko plat hočejo predvsem podminirati zemljoradnike in dr. Naček je glede Voje Lazića spustil preko «Politike» kritično: «Lazić ne more uspeti ne med Hrvatmi, ne med Srbi. Med Srbi zato ne, ker ga smatrajo za Jugoslovana, med Hrvatmi zato ne, ker ga ne smatrajo za Jugoslovana». Kakor da je dr. Naček s svojimi Hrvatmi baš prvi med

Jugoslovani... Voja Lazić odgovarja v «Politiki» in je kud na konkurenco radičevcev, ker nameravajo začeti s «Slobodnim domom» v cilnici. Lazić priporoča enotno seljaško fronto, delovanje radičevcev pa proglasa za razdvajanje srbskih in hrvatskih seljakov. Voja Lazić s svojimi ap-atoš je tudi eden tistih, ki se je spopadla v vsem navdušenjem pridružil sporazumalem in užival v gonih proti nacionalnemu bloku. Zdej, ko ga Radičeva konkurenca klegeta pod petami, je nenkrat spokornik, unitarist in ob strani onih «zaveznikov», ki morajo potom tiska obravnavati, kaj, kako in kakaj so se lotili «sporazuma».

Zveza kulturnih društev

V nedeljo, dne 16. t. m. se vrše slednja predavanja pod okriljem ZKD po dedeli: Na Vrhaški predava g. prof. Stanko Sila o temi: «Svetovni nazor in verstvo», ob 8. uri popoldne v sokolski dvorani.

V Domalah predava g. Josip Zupančič, strokovni učitelj ob 9. uri zjutraj v sokolskem domu o gospodarskih vprašanjih.

V Radomiljah predava okrajni ekonom g. Vladimir Kuret o gospodarskih vprašanjih ob 10. uri popoldne v dvorani gospoda Jermana.

V Dragatušu predava živinodravnik dr. Josip Kune o prvi pomoči živini v sili. Predavanje se vrši v šoli ob 11. uri popoldne.

Kostanjevci pri Krakem predava gospod ing. Ante Ružić, zool. svet. ob 7. uri zjutraj o agrarni reformi.

Na Koroški Beli predava g. Stojan Rajić ob 9. uri zjutraj v sokolski telovadnici o postanku in razvoju versta.

V Krškem predava g. Jerica Zemljana, učiteljica gosp. kole ob 2. uri popoldne o gospodarskih vprašanjih.

Na Rečici pri Bledu predava g. profesor Fran Dolžan o vseljenskem potopu. Ura in lokal javljena na tozadevnih plakatih.

V Trbovljah-Vode predava g. Otton G. Ambroz, stud. iur. ob 2. uri popoldne v šoli o socializmu in komunizmu.

Na Bledu predava o živinoraji g. dr. živinodravnik Joso Čeh ob 3. uri pop. v sokolskem domu.

V Borovnici predava ob pol 3. zjutraj o nezgodnem zavarovanju in pokojniških zavarovalnicah priv. nameščencev v sokolskem domu g. Valentin Urbančič.

V Hrištrci predava ob 3. uri popoldne o čebelarstvu g. Anton Likozar, nadučitelj v pok.

V Dolenji vasi pri Ribnici predava ravnatelj g. Anton Mervič o gospodarskih vprašanjih. Predavanje se vrši v šoli. Ura razvidna na plakatih.

V St. Vidu pri Lukovici predava gospod prof. Josip Jeras «Slike iz nacionalne zgodovine in svetovne vojne». Predavanje se vrši ob 11. uri popoldne.

V Mojstrani predava g. dr. Fran Čadež, profesor, ob 3. uri popoldne o solncu, luni in zvezdah.

Na Drenovem grču in v Padlini predava g. živinodravnik Rafael Ipavc o prvi pomoči živini v sili. Ura in lokal, kjer se bo predavanje vršilo bo razvidno na plakatih.

V Dobovi pri Brečicah predava g. Fran Crnagor, nadzornik v p. ob 8. uri zjutraj o gospodarskih vprašanjih.

V četrtek dne 20. novembra se bo vršilo v Trliču predavanje g. dr. Frana Čadeža, prof. v Ljubljani o najnovejših svetovih, in sicer ob 8. uri zvečer.

Po svetu

— Obletnica premirja, ki je zaključilo na zapadnem bojišču svetovno vojno, so 11. t. m. praznovali na Francoskem kot narodni praznik. Pred spomenikom neznanemu vojaku se je vršila velika vojaška parada ob navzočnosti predsednika republike in celokupne vlade.

— Naslednik umrlega senatorja Lodgosa v vodstvu zunanje političnega odseka senata bo postal, kakor zahtujejo new-yorške vesti, senator Boroh, ki pa žel nam Jugoslovenom ni nič bolj naklonjen, kakor je bil Lodge.

— Angleški fašisti. Ekstremni nacionalisti so se organizirali sedaj tudi v Angliji. V nedeljo so imeli v Londonu svojo prvo parado, katere se je udeležilo okrog 5000 članov. Na čelu manifestantov so korakali mornariški in armadni oficirji.

Iz Primorja

p— Nasilje nad našim človekom. Davni oficijal Makao Premrou - Premierstein, tolminski rojak iz znane narodne družine je zopet sklanzno premežen iz Cerknega v Treviso. Očitno je, da hočejo fašisti onemogočiti bivanje in življenje v Italiji temu našemu človeku, ki nikoli ni skrival svojega izrazito slovenskega mišljenja na slovenskih tleh.

p— Naboj raztrgal človeka na kosce. V Biljah pri Gorici se je prošli teden pripetila strašna nesreča. 49 letni Rafael Tomazič in opazil na nekem zidu med Vrtojbo in Biljami naboj, katerega je hotel lastnoročno izriniti iz zida. Naboj pa je pri nesrečnem prijemu eksplodiral in raznesel nesrečnega na kosce.

p— Dve poroki. V Skednju pri Trstu se je te dni poročil slovenski rojak Guštin Miklavčič, nevec tržaškega «Kolar» z gdno Marijo Pegan, članica ženskega udruženja istotam. — 8. decembra pa se je na Dunaju vršila poroka g. Rafaela Grudina iz Postojne, ki je vzel za ženo gdno Mary Kumpovo z Dunaja. Obile arefel

p— Ponarejeni kovinski novci. Na Gorickem se je pojavil pred kratkim ponarejen kovinski denar po dve liri. Novci so na prvi pogled precej podobni pravnemu denarju, pri natančnejšem ogledu pa se vidi, da so falsifikati. Te kaste barva. Narejeni so v svinec.

Avstrijska kriza

Dunaj, 9. novembra.

Splošna šelerničarska stavka in po njej izzvana vladna kriza sta pritegnili po daljšem času zopet enkrat pozornost Evrope na politične razmere v avstrijski republiki.

Zgodovinske povojne male Avstrije se da naznačiti na kratko nekako takole: Prva tri leta so bila doba obupa, norosti in demagoških izbruhov, ki so vodili k popolnemu razvalu javnih in privatnih financ. Potem pa nastopi nenadna reakcija razuma in smisla za realnosti, ki pomete z diktaturo demagogije in poskusi rešiti Avstrijo iz prepada. Jasno je, da bi tudi pri največji energiji in smotrenosti ne bilo večjega uspeha, če ne bi prišla pomoč od zunaj. Ta pomoč je prišla avstrijski republiki od Zveze narodov. Pod njeno egido so je izdelali načrt obnove in ona je stavila na razpolago potrebne prve fonde. Avstrija je bila postavljena pod kontrolo pravstava finančnega diktatorja Zimmermanna, imenovanega od Zveze narodov.

Dve leti novega režima sta pretekli. In zdnes se že lahko trdi, da sanacijsko delo ni ostalo brez uspeha. Toda pri tem nevaležnem poslu je bilo neizbežno, da je bilo prizadetih mnogo interesov, da je padlo mnogo žrtve. Dalekosečna redukcija državnih nastavitvecev, hudi mezdni boji, polom cele vrste manjših in večjih podjetij, vse to so bili neizbežni uprjemalci ozdravitvene akcije.

Do takega konflikta je prišlo tudi tokrat. Zvezičarske organizacije že tri mesece zahtevajo zvišanje prejemkov. Pogajanja niso privedla do cilja, ker so običajne v pravzaprav malenkostni razliki 8 milijard avstrijskih kron med vso to, ki jo je predsednik direktije zveznih železnic dr. Günther bil pripravljen dati, in med vso to, ki jo je zahtevalo oboje. Nobena stran ni hotela odnehati. Dne 30. oktobra so železničarske organizacije stavile osemdnevni ultimatum. Po preteku roka je izbruhnila splošna stavka na vseh zveznih progah. V stavko je stopilo okrog 95.000 uslužbencev.

Socialisti očitajo vladi, da je pač lahko razsnila na 250 milijard bančnega in valutnega davka, ko je šlo za interese kapitalistov, da pa ni hotela priznati delavstvu vso to, ki ne dosega niti enodnevnega dohodka železnice. Vlada s svoje strani trdi, da bi železničarjem takoj sledile zahteve ostalih kategorij državnih nastavitvecev, kar bi tako obremenilo bučlet, da bi se sanacijska akcija izjalovila. Republika je morala cel mesec voditi pogajanja z Zvezo narodov, da so šla na razpravo. Vendar, Avstrija

mora prihraniti najmanj 1.75 milijona kron, če noče, da se nadzorstvo Zveze narodov zopet podaljša. Valed takega položaja da je na mestu skrajna energija, ki je dosežanje avstrijske vlade nikoli niso pokazale napram diktatom strokovnih organizacij. Vlada ne razpolaga s sredstvi, da bi stavko strla, zato pa je s svojo demisijo hotela demonstrirati pred celim svetom, da pokaže svojo dobro voljo za varčevanje in svoj nad vse težavni položaj.

Cela stavkovna zadeva ima poleg gospodarskega tudi politično ozadje. Socialnodemokratski stranki, ki je po vojni nekaj časa absolutno gospodarila v republiki, začenja presedati v brezplodni opoziciji. Zato hoče poživiti politični boj z novo agitacijo in popularnimi gesli. V parlamentu so socialisti otvorili kampanjo za starostno in invalidsko zavarovanje. Po saizburškem kongresu, ki se je vršil nedavno, je stranka naslovila plametež oklic na delavstvo, v katerem ga poziva na najostrejši boj proti «zavlačevalnim in preprečevalnim» nameram vlade v teh vprašanjih. Oklic pravi, da ne sme biti miru v Avstriji, dokler se ti zakoni ne izvedejo. Socialistična stranka napoveduje poleg tega tudi politični boj na polju šolstva in javnega prava. Prvi spopad, v katerem se bo merila socialna demokracija z močanskim blokom, bo do občinske volitve v Dolenji Avstriji, ki se vrše dne 30. t. m.

So bolj kot socialisti se je v zadevi sodanje železničarske stavke s svojo nepopustljivostjo in radikalizmom odlikoval nov element v avstrijskem političnem življenju. To so Hitlerjevi narodni socialisti. Oni nudijo nenavadno sliko, kako rudi ekstremno nacionalistična organizacija bolj kot levi internacionalisti gospodarske temelje države. Pri avstrijskih Hackenkrentzlerjih je ta pojav popolnoma razumljiv. Oni hočejo priklopitve Avstrije k Nemčiji. Zato mora Avstrija gospodarsko bankrotirati, da bi bil s tem podan dokaz, da brez Nemčije avstrijska republika ne more živeti. Is te tendence izvira razdiralno delo narodnih socialistov, ki jim je osrdnejši avstrijskega gospodarstva glavni sovražnik.

Seiplova vlada, ki je predstavljala koalicijski krščanski socialistov in velenec in je imela trdno večino v parlamentu, bo morala, ako bo zopet izvoljena, (kar se je med tem že zgodilo; op. ur.) prebroditi še mnogo težko pri svojem odkritnemrcem in resnem trudu za konsolidacijo avstrijske republike. Interes vseh in ravnotežje Evrope zahtevata, da se napor upa in da ne podleže italo-avstrijskim in močnim silam, ki streme za uničenjem ne sančarskega načelila

Cacao Van Caster

kvalitativno najboljši

Naši kraji in ljudje

Koncert „Ljubljanskega Zvona“

(Danes svečan ob osem v Unionu.)

Eni Adamci, Anton Lajovic, Stan-ko Ljubic, Janko Ravnik, Stijer naj-zahtevnejši skladatelji modernih sloven-skih zborovskih skladb. Vsa zaseda sam-sonik, samosvoj. Ustvarili so nam zbor, katere brez strahu lahko poka-žemo tudi na koncertnih odih izven mej naše države. Nasprotno! S pono-son in priznanjem njihovo stvarite-lyom, ki so mahoma rekli našo pesem in epom liederstafelskih časov in so ji pokazali pet prave umetnosti.

Poleg njih pa je bilo treba — repro-dukcije nove, moderne slovenke pes-mi. In haš „Ljubljanski Zvon“ sprva neznanu družstvo, je poleg dičnega zbora „Glasbene Matice“ edino ne-morno in vztrajno propagiralo izva-jevanje novih slovenskih zborovskih skladb. Služilo je četudi to s svojimi skromnimi močmi edinole napredku slovenskega zborovskega petja. Brez la-vorik in slavošpevov, brez iskanja pri-znanja in slave je izpolnjevalo samo dolžnosti pravega slovenskega pevsko-ga društva. Vzpored in izvajanje da-nasnega koncerta naj ta fakt znova potrdila.

Meškova proslava v Ptuj

Ptuj, 11. novembra.

Slovenske gorice, ki so dale našemu na-rodu Stanka Vraza in velikega slavista Miklošiča, lahko s ponosom zro tudi na svojega sina F. Ka. Meška, čegar 50letnico rojstva je danes praznovalo naše mesto. Številni sošolci njegovi s pijske gimna-zije so prišli iz vseh krajev naše ožje domovine, da proslavo moža svobodnega duha, s dušo pa je pri jubileju ves ra-rod.

Na predvečer proslave so se vršile v mestnem gledališču v navzočnosti pisate-lja, ki je bil predmet viharov ovacij, slo-voena uprizaritev igre „Pri Hrastovih“. Danes dopoldne je pel naš pesnik in žu-pnik slovensko službo božjo, pri kateri je sodeloval pevski zbor Ptujkega pevkega društva in orkester, obetojlo in učitelje-va. Nato se je vršila v Društvenem domu, ki je bil natisneno poln občinstva vseh slo-jev, slavnostna akademija z nagovori mladi-ne, petjem itd. Gimnazijski ravnatelj, gosp. dr. Komljanec, je podal zgodovino ptujke gimnazije čez časov Meškovih študij. Meško sam pa je imel krasen nagovor na mladino, v katerem je sklical svoje živ-ljenje kot ljudskošolski učenec ter sred-njošolec v Ptuj, svoje delovanje med koroškimi Slovenci, preganjanje pod Av-strijo in na časa prevrata, bog na Kranj-sko itd.

Mariborski veliki župan, gosp. dr. Pirk-majer, je osebo koroški slavljence najvišje odlikovanja, red sv. Sreče III. razreda. Mogoče je zadonela po dvorani po Me-škovi zahvali državna himna „Bože prav-de“. Zastopniki vseh uradov, korporacij in deputacij so iskreno čestitali slavljencu. Ob 18. uri je prišel v Narodnem domu banket.

Pogreb poslanika Gavrilovića v Beogradu

Včeraj dopoldne se je vršil v Beogra-du slovesen pogreb našega londonskega poslanika in znamenitega zgodovinarja dr. Mihaela Gavrilovića. V naborni cerkvi se je vršila slovesna služba božja, med katero je predaval patrijarh Dimitrije velike zaslugе pokojnika za našo domo-vino. Imenoma vlade je slavni znanjci mi-nister dr. Ninčević Gavrilovićeve diploma-tične sposobnosti. Iz cerkve so odnesli kratek člani vlade, nakar je imel pred cerkvi imenom kraljeve srbske akade-mije znanosti in univerze univerzitetni profesor dr. Stanoje Stanojević krasen spominski govor. Na mirniški voz so po-ložili krsto člani srbske akademije, uni-versitetni rektor in profesorji ter državni arhivar.

Zajni sprevoz se je pomikal nato po Kralja Petra, kneza Mihajla in Kralja

Milana ušel proti Terenzijam, kjer se je poslovil od velikega Jugoslovanskega na-belni ministrstva prosveta, pisatelja Rista Odavida. Na pokopališču se nosi krsto da groba uradnih svetovnega ministrstva in našega diplomatičnega zbora. Imenoma tv-rišev in prijatelj pokojnika je lapro-govoril pred cerkvi grebom univerzitetni profesor Tihomir Ojsegić. Pogreb se je udeležili vsi diplomatični zbor, člani vlade, zastopniki dvora, civilnih oblasti in armade. Med številnimi ven-cem je odlikoval posebno velik kraljev ve-nec, ki je imel na traku napis: „Go-spodu ministru Gavriloviću — Aleksan-der.“

Kralj in kraljica med narodom

Skoplje, 10. novembra.

Se pred ustoličenjem patrijarha Di-mitrija v Peči, ko je posetil Metohijo in sveto Koso polje, je kralj izrazil željo, da obišče kmalu tudi druge kra-je Južne Srbije, pokrajine, ki čuvajo veličastno srbsko nacionalno pretek-lost v starih kraljevskih spomenikih in grobovih v preteklih vojnah padlih vojakov.

A šele sedaj, po končani težki peri-odi politične nerazumevanja in krize, sta mo-gla kralj in kraljica kreniti na še dol-ga nameravana potovanja. Namen kra-lja je bil, da pride pri tej priliki čisto nepričakovano in neposredno v stik s prebivalstvom Južne Srbije, da čuje njegove želje in potrebe. V spremstvu dvornega maršala Damjanovića in pr-vega adjutanta generala Stevana Ha-džića sta se odpeljala kralj in kraljica v nedeljo zvečer z dvornim vlakom iz Beograda in prestopila naslednje jutro pri Tabanovcih staro srbsko-turško mejo. Tu sta istopila z vsem sprem-stvom.

Kralj v generalni uniformi, kralji-ca z aetrahanskim kožuhom, sta odšla takoj s spremstvom na kumanovski bojišče in posetila najprej znamenito vas Mlade Nagoričane, kjer je l. 1912 v kumanovski bitki padla odločitev. Nato sta odšla v novo veličastno šolo, zgrajeno na slavo srpskih junak-palih za otadžbino 1912. Ta šola — spomenik — je največja in najlepša osnovna šola v vsej Južni Srbiji. Kral-jeva dvojica se je nato pojavila v šolskih razredih popolnoma nepri-čakovano in se dalje časa razgovarja-la z učitelji in učenci. Ko je kralj vde-l, da je najboljši dijak zavoda uče-nec IV. razreda, Milan Denkov, siro-ta padlega vojnika, mu je podaril ti-toš Din in ga bodril, naj se vnaprej tako dobro napreduje. Med tem, ko se je kralj razgovarjal z učitelji, je eden izmed učiteljev njegovega spre-mstva vprašal učence: „Doga, ali veste, kdo je pri Vas?“. V trenutku so odgo-ovorili val glasno: „Znamo, to je gospo-din kralj in gospodja kraljica.“ Pri zgodovinskem nagoričanskem studen-ou, ki je videl l. 1912 med kumanov-sko bitko najzatrtejša boje med Tur-ki in Srbi, in pri katerem je l. 1918 ena cela bolgarska armada položila orožje, so je kralj razgovarjal s selja-ki, so se med bojem zatekli tjakaj. V Starih Nagoričanih sta kralj in kralji-ca posetila tamnjo krasno cerkev, ki jo je l. 1913 zgradil kralj Milutin. V trenutku se je zbralo pred cerkvijo mnogo ljudstva, ki je priredilo kra-jevski dvojni pri izhodu viharne ova-rije. Invalid Aleksa Dimitrijević, hrom na eni roki in nogi, sin znanega čet-niškega organizatorja, srbskega Di-mitrijevića, ki so ga takliki Bolgari-je vrzadilčen povabil suverena v svo-je hišo, v kateri nikdo ni niti slutil, kako visoki gosti se bližajo. Kralj si

je ogledal vse prostore, stajo, bled in dvorščice ter se razgovarjal s domači-mi. Ona se je kraljevska dvojica, vr-nila iz hiše, je stopila pred kraljevo stanko, redova mučenika „srbi mu-lega srbskega Dimitrijevića in vabiti-šila: „Milo moje, zlato moje, da si mi blizu in zdrava, da je ta poljubna!“ In poljubila je kralja in kraljico.

V nedeljo, ob dveh popoldne, sta pripelala kralj in kraljica v Skoplje, kjer sta bila slavnostno sprejeta. Prvi poset je bil namenjen cerkvi Sv. Spa-sitelja, kjer je kralj pokazal kralji-ko krasen stari ikonostas, izrezan v lesu. Iz cerkve sta odšla visoka gosta z av-tomobilom skozi mesto, ki je bilo vse v zastavah, navdušeno pozdravljana od prebivalstva, nato pa na postajo Voj-vode Putnika, kjer sta prenočila v dvornem vlakom ter si naslednjega dne ogledala skopljansko okolico.

Nemiri v Kolašinu v Crni gori

Dne 7. novembra je bil na potu iz Bo-lega polja v Sahoviće v Crni gori zavrat-ko umorjen bivši okrajni načelnik v Ko-lašinu in inspektor v notranjem minist-rstvu, Boško Bošković, odločen prista-s politike samostalne demokratične stranke. Neznani zločinci so ga počakali v zasedi, njega ubili, njegovega spremlje-valca pa težko ranili.

Vest o Boškovićevi tragični smrti je vzbudila v Kolašinu med Črnogorci sil-no razburjenje. Prebivalci so obdolžili muslimane, da so oni izvršili umor in si-cer iz krvne osvete, čeprav ni izključe-no, da so Boškovića ubili Mehoničevi odmetniki, ki so vdrl pred kratkim iz Skadra v belopoljski okraj. Da matuje Boškovićevo smrt, je mobilizirala nje-gova rodbina v nedeljo dne 9. t. m. v Ma-jinovu pri Kolašinu okoli 2000 ljudi iz istega plemena, ki so naskočili potem sosednje muslimanske vasi in jih več po-polnoma porušili. Med obema strankama se je razvil srdit boj, tekem katerega je bilo ustreljenih veliko število muslima-nov. Ker je obstajala nevarnost, da se razvije splošen pogrom proti muslima-nom, so dobile bližnje garnizije v Belem polju, Djakovici in Plevlju od notranj-ega ministrstva ukaz, da takoj potlačijo nemire. Dobile so obecnim navodila, da smejo v slučaju potrebe uporabiti tudi orožje.

Po najnovejših poročilih so imeli krep-ki vlade popoln uspeh in so se kmaje v Kolašinu že vrnil na svoje domove. Pohli pa so poprej nad 50 muslimanov. Upor je izbruhnil na dan Boškovićevega pogreba, ko so Črnogorci svedeli, da je postal njihov ljubljenec Bošković žrtve Mehoničevih odmetnikov, ki so jih skrivali muslimani. Črnogorci so v odgovor napadli najprej vas Vranje, jo od vseh strani obkrožili in po močnem streljanju zapalili. Cim so muslimani doznali za maševahni pohod Kolašincev, so blisko-ma zapustili svoje hiše in posegnili v Bjelopolje in Plevlje. Šele vojaštvo in orofinikom se je posrečilo pregovoriti Črnogorce, da so se vrnili domov. Na-tatne izgube kakor tudi razvoj dogo-dkov bo znan zveša šele čez nekaj dni.

Klic svobode

Iz Marenberga nam poročajo:

Med kaznjenci mariborske karnifin-ge, ki so na zunanjem delu v Maren-bergu, se je nahajal tudi Franc Z., ki je imel odslužit dve in pol leti težke ječe. Fant je bil mladen in dobrega ar-ca, med svojimi tovariši pa je bil ba-jo na glasu, da je nekoliko prismojen. Po-sebno rad je gledal ženske, svede od-daleč v Marenbergu služi pri gospo-dinj, pri kateri delajo karnjenci, mlada Ottilja, za katero se je vnelo Fran-covo srce. Dastavno ima prestatl za-mo še pol leta ječe, vendar ni vzdržal več, strogo zadržan od paznika.

Pred par dnevi je med opoldanskim odmorom prošil paznika za dovoljenje, da gre na stranišče, od koder pa se ni vrnil. Ko ga je paznik že nekaj mi-nut klicel, ga ni bilo več, ker se je

Vaša koleša

prenoviti, ema-ilirati in ponikljati kakor tudi stro-

kovno ahraniti preko tme Vam ohrabi čeno

turška J. GOREC 1927

Palaca Ljubljanske kreditne banke in Gospodarske ceste 14

Kino program:

Kino Ideal

Posor
Pozor v Ljubljani predvajanje filma pro-dakcije GOLDWIN

Tri tedne ljubavi

Najbolj zanimiva ljubavna drama v 5 de-jajih. Predvajanje tega filma traja do večerni predelje 16. t. m.

Prednasnanje:

Tarzan

Kino Ljubljanski dvor

Danes do petka 14. t. m.
Erich Kaiser Tita, Alfred
Reimann, Alfred Abel, Grit
Hegesa v življenski drami

Zena in greh

Od sobote 15. t. m. dalje
Najzanimivejši film vseh časov
Opravecke roke
Predstave ob pol 5., pol 8. in 9. uri

Elitni Kino Matica

večerni kino v Ljubljani

Vsa predstava 15., 16. in 17. novembra
največji film

Jackie Coogan

Izredni program:

Novi Gaumont-Journal

Kino Tivoli

Danes do nedelje 16. t. m.

II del (Kongo)

nadpis: marmive pustolovne drame

Zlata lobanja

(Zakonov v plamenu)

Predstave ob 4., 7. in pol 9. uri

skrival odtrani brez plot. V svoji na-ivnosti je pustil listek, s katerim je hotel obupanega paznika potolažiti in na katerem mu je sporočil, da pobegne v Avstrijo iz ljubizne do lepe kuhari-ce; tudi je paznika obljubil, da se mor-da čez osem dni vrne.

Sveda je bilo takoj obveščeno orož-ništvo in obneje straže. Z. se je par dni skrivaj v bližnjih gozdovih in se podkal okrog hile, v kateri hiva iz-voljenka njegovega srca, ko pa je sku-šal skrivaj prekorati državno mejo, ga je na granici aretirali finančar. Od-veden je bil takoj nazaj v mariborsko kaznilnico, kjer bo še dobrega pol i-eta samo sanjal o svobodi in ženitvi.

Dopisi

RADOVLJICA. Sokolsko gledališče v Radovljici uprizaro v nedeljo dne 16. t. m. ob pol 4. uri popolno svstovno-znansko legendo „Lilium“. Dejanje te ve-lezanimive igre se vrši deloma v budim-pojstanskem mestnem logu, deloma pred nebeško sodnijo in je torej za naš oder nekaj popolnoma novega. Resna snov je obdelana tako dristično, da izvirni pri-dobrem izvajanju salve smeja, tako, da je ustrezno vsem; onim, ki ljubijo za-bavo in tistim, ki gledajo radi resne stvari.

JESENICE. Podružnica Jug. Matice na Jeseniceh je zbrala povodom „Dinar-skega dne 1311 Din. Na Savi sta prid-no nebrali gđc. Legan Marija in Savin-šek Tončka, posebna zahvala pa gre učencu Zen Maksu, učenkama mešč. šole. Kainer in Špacetoni in pa dekletom VI. razreda, ki so pod vodstvom učite-lja Leona Pibirova in tov. uradnika Čop Feliksa zbrali nad 1000 Din.

LITJA. Učiteljski zbor itijake osnov-ne šole se najtopleje zahvaljuje g. leter-mu industrijalcu Francu Kunstlerju, ker je izdelal brezplačno krize za na grobo-ve v vojni padlih vojakov, ki počivajo na našem pokopališču. Iskrene zahvale tudi vsem darovalcem svečk in cvetja.

TREBILJE. Naš sokolski oder nam je nudil v nedeljo dne 2. t. m. zopet nekaj nad vse divnega. Uprizarili so balogro „Golgota“. Naši mladi umetni-ki se izpopolnjujejo od predstave do predstave. Vidi se jim, da jim gre za resno, smoteno delo v prid kulture in srčne izobrazbe v naši domini. To niso predstave, ki se igrajo iz gole dobička-rive, temveč uprizaritve, od katerih ima Slovec res doživni užitek in mu ni kon-čno žal za čas in denar. Ker so bili igra-či vsi izborni, naj omenimo samo tri glavne vloge in sicer: br. Plavič Robert mlj. je igral priorja Makarija do-

stojanstveno. Petra Demetrija nam je krasno in nadvse naravno podal br. Od-lazek. Njegova igra je tako popolna, da spada ta mož na vsak mestni oder. „Ze-na“ je igrala sestra Zlatica Kuharjeva. Ona je bila resnično „življenja“, toda življenje strasti, prevraj in vzvostobe. Sestra Zlatica je še mlada moč našega sokolskega odra, toda obljubuje postati ena naših prvih igralk, ki se ne strah truda, ima dober talent in priključuje postavico. Šla ji je obča pohvala. Ne moremo si kaj, da ne bi končno še omo-nili naše stare korenine br. Gučka kot samostanskega vratarja, dobrega in slad-ko ginjenega dobrovoljca. Maska Kris-tus (br. Dolinar) je bila tako pristna, da smo se čudili njegovi mirnosti, kajti ni šala stati tritret ura kakor kip. Le tako dalje bratje Sokoli — igrali b. kmalu boste stali na svojem odru v Sokol-skem domu, ki se bo imel v veliki meri zahvaliti tudi vam za svoj obzretek. — Zdravilo

ZAGORJE PRI KOZJEM. Za čez 4 leta upravlja župnik Alojz Kramarič v Zagerju pri Kozjem popolnoma sam cerkveno blaginjo. Odposlano so bile števne pritožbe radi njegovega postopanja, tudi mariborski škof je prejel spomenico s 152 podpisov, v kateri smo ga prosili odpovedi. A do dazos se žu-pniku ni skrivil niti las na glavi. Župnik ima še vedno sam vse ključe od cerkve-ne blaginje. Ker ordinarijat kljub obljubi dosedaj še ni ničesar ukrenil, zahtevamo takojšnjo preiskavo proti župniku in njegovo premestitev.

SV. ANDRAJ V SLOV. GORICAR. Malonedeljska godba priredi v gostilni g. Rola v nedeljo dne 16. novembra za-baven večer s plesom, šaljivo pošto, fik-ticijo itd. Začetek ob 15. uri. Ker je štiti dobiček namenjen za nabavo muzi-kalij in popištvo instrumentov se vabi vse k prav obilni udeležbi. 3077

Pride!

Kao pride?

Ona pride!

Kdo je ona?

M...n C...a!

Kaj je ona?

Kraljica tuinjev.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Četrtek, 13.: „Moč teme“. Vojška predstava.

Petek, 14.: „Zora, dan, noč“. D.

Sobota, 15.: „Pri Hrastovih“. F.

Nedelja, 16.: „Pagiavka“. Izv.

Ljubljanska opera.

Četrtek, 13.: Zaprt.

Petek, 14.: „Trubadur“. (Gostovanje dr. Adriana.) Izv.

Sobota, 15.: „Čarjeva nevesta“. O.

Nedelja, 13. ob 16.: „Majka noč“. Po-popol. predstava. Znižane cene.

Ponedeljek, 17.: „Rigoletto“. A.

Mariborsko gledališče.

Četrtek, 13.: „Kajna“. A.

Petek, 14.: Zaprt.

Sprememba opreznega repertoarja. — Gledališka uprava opozarja abonente in drugo gledališko publiko, da je bila ori-morana spremeniiti operni repertoar, ka-ko-ko je razvidno iz gori objavljenega spo-veda. Dunaški gost dr. Moric-Adrian na-stopi v „Trubadurju“ le še v prvi. Pred-stava bo izven, abonenti pa dobe Truba-durja z gostom šele v januarju, ko bo

mogel dr. Maric vdrugič dobiti dopust. — Na nedeljsko popoldansko predstavo opere „Majka noč“ opozarjamo stali občinstvo s deželo.

Repriza „Trubadurja“ v Ljubljani

Gostovanje tenorja dr. Adriana. „Trubadur“ je v torek drugič nastopil operno gledališče do poslednjega kotička. In radi konstituiramo, da je bila predstava to pot v celoti prav dobra. Nedostaki pre-mijere so se večinoma izgubili, nlasti ner-veza je izgubila in vsi solisti so se zato lahko uveljavili neprimerne boje kot prvi.

Z veseljem ugotavljamo, da je naš vrli dr. Adrian danes v Ljubljani že popu-laren pevec, ki navdukuje in privlačuje. Njegova simpatična zunanost, kar niš alektirana igra, njegov zdravi, sonorni organ, ki ima ob vsaj lirčni, mehki višini obenem junaško krepko barvo, ter končno njegova izvrstna pevstva izločeno jam-čijo, da se g. dr. Adrian hitro dvigne do viška tenorskih uspehov. Ingovarja teke-jamo, da se mu ne izgubi noben slog in da se razume vsaka beseda. Kakor pri pre-mijerji, mu je publika tudi v torek vzire-

jala burne ovacije in ga poklicala nešte-krat pred zastor. Stretto je moral zopet ponavljati in jo je zopet zmagovito, a vprilo zaporednega gostovanja v sila na-porni partiji za ton niti. Odgovor je, da je g. Adrian šel tudi v Ljubljani popoln umetniški uspeh in se bomo vselej rado-vali, kadar ga pozdravimo znova v tej nje-govi briljantni partiji.

G. Popov je bil odličen grof Luna ka-ko prvič.

Ga. Lovčičeva se je pri reprizi prav-lepo razigrala in je svoje Leonoro opre-mila z vreten detajlov; pevski manje re-servirana, je dosegla slasti v 4. dejanju z izjelo velozaluten uspeh. Publika so ji je srkama z gromkim plokanjem hvaležno.

Ga. Thierry-Kavčnikova po-daja Anuseno z junaško temperament-nostjo vedramatično in doosea s svojim mogočnim glasom najljubši vilo. Zlasti pa hvalimo njen plans in memvaca, ki je prav posebno lep in učinkovit.

Pozabili ne smemo še prav dobrega Ferrada g. Zupana; ta voleumizkalni pevec izvrstnega ingovarjanja, živatnega glasu in vedno lepe igre so se je predigri zopet odlično.

Zbor je bil v torek prav dober, tudi v prigrizni delu in zanesljiv ter je orkester-pod energično taktirko g. kapelmstra Ne-f-fata ustregel v vsakem opreju. G. Mo-horič kot Ruis in g. Ribičičeva kot Inca sta izvedla svoje naloge povsem zadovoljivo.

Samo malenkost: v salonu se vitez od-krije; grof Luna je prišel odkrit celo v ječo. V celom: leja in izredno animirana predstava.

Šienkiewiczova predstava v Ljubljani. Nedeljske matinee, ki so v dramskem gledališču ob 11. uri dopoldne, se udeleži kakor se poroča, zastopnik poljske re-publike v naši državi, gosp. minister Zdris-law Okonki.

Iz zagrebškega gledališča. V nedeljo, dne 16. t. m. se poje v Zagrebu Mesangul-jeva orodjanika in sielljanskega življenja „Cavalleria rusticana“ s znanim tenori-stom Ernestom Camarottom v ulogi Tu-rida. Poleg „Cavallerije“ ima zagrebška opera te dni na sporedu „Čarjevo ne-vesta“ in Verdijev „Aldo“, v kateri poje zaslovljeni uloga ga. Šugova.

Koncert tenorista Rijava v Splitu. V torek, dne 11. novembra se je vrtil v Spli-tu koncert našega rojaka, tenorista gosp. Josipa Rijava. Pevac je s svojo umetni-ško produkcijo vsestranske uspel ter je bil defecan buhni aplavzov.

Meštrovićeva razglednica. V Splitu so te dni prišle v promet umetniške razgled-nice z Meštrovićevim oseutkom za spona-soni poslikar Marku Maruliću. Izkupilek razglednic je namenjen fondu za postavi-tvo kupa v Splitu.

„Kir Janja“ na oštjenskem odru. V sredo 12. t. m. uprizaro na odru oštješke-ga gledališča novo nastudirano komedijo

znanega srbskega komedijografa starejše šole Herije Popovića, „Kir Janja“. V zaslovljeni vlogi nastopi igralec Toša Stoj-ković, katerega je poverjena tudi redi-je dela.

Shakespeareov večer v Beogradu. V pon-edeljek, dne 17. t. m. se bo v Beogradu pod protektoratom tamnjakega angleškega kluba vršil Shakespeareov večer v dvorani „Uranija“. Na sporedu so odlomki iz Ri-charda III., Benčikega trgovca, Othella in Hamleta. V vseh odlomkih nastopi mladi dramski umetnik, gosp. Mihael Ko-vačević, ki je v imenovanih ulogah gosto-val v Parizu, Kopenhagenu in Pragi. Ve-čera pričakujejo v igralnih krogih s naj-večjim zanimanjem.

Braniar Nušić v italijanskem risku. V izrškem „Piccolo della Sera“ je priobčil dne 7. t. m. g. Umberto Urbaniz-Urbani literarni portret srbskega pisatelja in ko-medijografa Braniarja Nušića. Prihaz so suče v glavnem okoli pisateljevega hu-morističnega romana „Običajno delo“, ka-teremu je poročevalec priključil kratek Nušićev življenjski.

Muz. Destinava kot pisatelj. Zna-nska želja pevca Ema Destinava so je zadaj časa vrgla tudi na pisateljsko polje. Napočila je obseben roman v treh delih. V svoji pisavi rdeči, ki se odgra-va na lugo teške driske. Prvi del ro-mana kaže v knjigi že koncem novem-bra, ostala dva bosta sledila v primerni razdalji.

Domače vesti

Minister Serjaj je včeraj s popoldanskim brzovlakom odpotoval v Beograd.

Sprejeli pri ljubljanskem velikem kupcu. Veliki kupen dr. Baltić je včeraj s arde službeno odpotoval v Sarajevo, vendar čez dan nadaljnega ne bo sprejemal strank.

Is ministrstva za trgovino in industrijo. Za kabinetskega člena v ministrstvu za trgovino in industrijo je imenovan Vladimir Milutinović.

Postane vest. V poštni službi so promoujeni: poštna uradnica Vilko Pupla in Leopold Rihard iz Beograda v Ljubljano; mehanik ljubljanske glavne pošte Josip Šalamun k poštovnemu ravnanstvu na Cetinju; poštni uradnik Anton Krolč iz Ljubljane na Ljubljano pri Rakeku. — Po državljane so pošte: Brežice, Kočevje, Ljubljana 3 in Ljubljana 7, Škofja Loka, Trilj, Ljutomer, Murska Soba, Dolnja Lendava, Rogaska Slatina, Blod 1, Krško, Ljubljana 4, Slovenska Bistrica, Slovenj Gradec, Kamnik in Rakek.

Oseba vest. Dosedanji inspektor dr. Fran Svetek je imenovan za načelnika v ministrstvu notranjih zadev.

Razpisana službena mesta. Pri deželni sodišči v Ljubljani se odda mesto vodje zemljiške knjige, pri moški kaznišnici v Mariboru pa dve mesti višjih paznikov.

Odlikovanje jugoslovenskega umetnika v Ameriki. Vlado Količ, znani hrvaški goslar, je v glavnem mestu Kanade, Montrealu, dosegel tako sijajen uspeh, da mu je tamkajšnji župan izročil diplomu častnega meščanstva mesta Montreala. Novembra in decembra bo Količ koncertiral v Kanadi, v januarju pa nastopi v new-yorkski Carnegie Hall, največji koncertni dvorani Amerike. Njegove gosle so zavarovane za ogromno vsoto 50.000 dolarjev. V mesecu februarju bo koncertiral v vseh večjih mestih Zedinjenih držav od New-Yorka do San Franciska.

Himen. V sredo, dne 12. t. m. se je poročil g. Alojzij Krolč, mesar v Celju, s gđ. Hano Hartmanovo. Dobremu narodnjaku in našemu somišljeniku iskreno čestitke. — V Ljubljani so se poročili včeraj g. Lavoslav Bučar s gđ. Angelo Podjedovo, g. Karlo Podjed pa s gđ. Mino Mešenclovo. Obilo sreče!

Dr. Julijan Pavliček. T. Sinoči je umrl v ljubljanskem Leončiču tajnik Kranjske industrijske družbe v Josenicah dr. Julijan Pavliček. V nedeljo se je ponorečil na lovu. Padel je, pri čemer so mu je sprožila puška in je dobil strel s kibrami iz neposredne bližine v meča. Nastopilo je zastrupljenje. Prepeljali so ga v Ljubljano, kjer trikratna amputacija noge ni mogla rešiti življenje tega izvrstnega mošča. Dr. Pavliček je bil rodom iz Tolmina, služboval je dalj časa pri dr. Gruntarju in je bil po celem Gorškem vro priljubljen. Po ustanovitvi Jugoslavije je bil imenovan za sekretarja Kranjske industrijske družbe, v katero službo je pozneje prestopil. Na Gorškem je užival kot svet narodni delavec, čestit značaj in izvrstna družabnik splošen ugled in simpatije. Smrt ga je pobrala v najlepši moški dobi. Naj mu bo ohranjen časten spomin! Njegovi žalujoči rodbniki naše iskrene sočutja!

Smrtina kosa. V splošni bolnici v Ljubljani je umrl po dolgem trpljenju v starosti 40 let, trgovski potnik, g. Adolf Gustia. Pogreb bo danes ob pol 10. iz bolnice. — V Rogški Slatini je preminul v torek v 66. letu starosti g. Lovro Pačnik, posestnik, blagajnik drž. zdravilnice v pok. in mnogoletni tamojšnji občinski odbornik. Pogreb bo danes ob 8. popoldne na pokopališču sv. Trojice. Bilo 22 let stara je umrla včeraj v Trbovljah gospa Eliza Odlašek, roj. Forte, hčerka znane narodne Fortejeve rodbine iz Trbovlj. Njen pogreb bo jutri, v petek. — Pokojnikom blag spomin, žalujčim naše sočutje!

Preklic obnove zbora Kmetijske družbe. Z ozirom na znano razsodbo Državnega sveta je vladni komisar Kmetijske družbe dr. Spiller Muys preklical za ponedeljek, 17. t. m. v Ljubljano sklicani občni zbor Kmetijske družbe. Opozorjamo na to vse involvne delegate, da ne bodo imeli nepotrebnih polov in stroškov.

Na naslov okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Iz vrst delodajalcev prihajajo upravičene pritožbe, da ta urad jako netočno postuje. Plačilni nalogi zaostajajo in se glasiljo za več mesecev nazaj, kar silno obremenjuje zlasti uradnike kroga. Pri tako velikem stroškovnem aparatu, kakor ga ima okrožni urad za zavarovanje delavcev na razpolo, bi se pač lahko pričakovalo, da se plačilni nalogi odplačajo točno in za vsak mesec posebej, kar vsakdo "je utrpel manjše zneke, kakor če mora nakrat vplačevati za več mesecev nazaj velike vsote.

Delavska shodnica za Slovenijo ima v nedeljo, dne 30. novembra svojo letno skupščino ob dveh popoldnevih v zborovalni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Na dnevnem redu skupščine je med drugim nastavitve zborniškega tajnika ter proračun za poslovanje leto 1923.

Smrt Simpson-orientekspres. Z ozirom na vesti, da so francoski službeni krogi pričeli akcije, da naj bi Simpson-orientekspres ne vozil več preko Trsta in Ljubljane, ma-vo preko Dunaja in Budimpešte, objavi generalna direkcija državni železnice v Beogradu svetilčno informacijo, da je sedanja smer omenjenega vlaka določena s perliko "Louvencijs" s dne 20. marca 1919. za dobo desetih let in da se pred potekom tega čoka ne more izpremeniti. Francoski predlog za prenos sreče Dunaj naj bi utvaril sy-

mo novo vzono na Simpson-orientekspres, a ne drugo smer njegove vožnje.

Na državnem osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, bo za Miklavžev dani razstava najrazličnejših ročnih del, žipk, otroških obleke itd. po globoko nižanih cenah. Razstava se odpre 27. t. m.

Ustanove za obrtnike in vdove obrtnikov. — Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani razpisuje za 1. 1924. a) deset ustanov za onemogle uboge obrtnike ali trgovce, in sicer pet po 100 Din in 5 po 50 Din; b) 5 ustanov po 45 Din za onemogle vdove obrtnikov ali trgovcev. Prošnjo naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 27. novembra 1924. Priloži naj se jim ed občasnege in župniškega urada potrjena dokazila, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prošilca onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

Dodatek k telefonskemu imeniku. — Ministrstvo pošte in telegrafa je izdalo dodatek k skupnemu telefonskemu imeniku. Dodatek je brezplačen in ga dobi samo tisti, ki je imenik že kupil ali ki ga bo kupil. Kdor že ima imenik, naj zahteva dodatek tam, kjer je imenik kupil, kdor ga pa še nima, ga lahko dobi, oziroma naroči z dodatkom vred za 60 Din pri vsaki pošti ali pa pri telefonskem računskem oddelku direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani.

Telefonski promet Lesce-Italija. Po odloku ministrstva pošte in telegrafa je bil nedavno odprt telefonski promet med centralo Lesce in centralama Trst in Gorica. Promet se vrši preko Ljubljane in ni omejen. Pristojbina za navadni pogovor v obeh primerih znaša 1.50 al. fr. ali 22.50 Din, za navadno pozivnico pa 0.75 zl. fr. ali 11.25 Din.

Otvoritev telefonske centrale v Cerknici. Pri pošti Cerknica je bila dne 10. tega meseca otvorjena telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet.

Okoliš trške pošte. Kakor razglasa pošto ravnateljstvo, je bila vsa Bistrica izločena iz okoliš pošte Krize na Gorškem in prideljena pošti Trilj. V Bistrico dostavlja sedaj trški selaki pismonoša vsak dan razen nedelje.

Sumaka uprava v Kranjski gori. Ministrstvo za bume in rudnike je odobrilo ustanovitev nove državne sumske uprave za verozakladne in drž. gozdne komplekse rozakladne in državne gozdne komplekse Mežaklje, Martuljek, Pibenco, Belco, Mečmonev in Kalibše s sedežem v Kranjski gori. Uprava začne posloovati v drugi polovici tekočega meseca.

Uspehi usposobljenostiš izpitov v Mariboru. — Usposobljenostiš izpiti za osnovne in za meščanske šole, ki so se vršili od 4. do 11. novembra t. l. pod predsedstvom ravnatelja M. Pirca, so imeli sledeče uspehe: a) izpiti za meščanske šole je napravil g. Sovrre Karel (III. skupina); b) izpiti za osnovne šole so napravili gg.: Košenina Vlado, Kosmač Marija, Seme Marija, Rosenstern Marica, Stadler Ljudmila, Medved Jakobina, Perli Marica, Bočvar-Draksler Marica, Kovačič Edvard, Dokler Justa (z odliko), Knapič Janko, Herzog Gabriela, Strmek Veloslav, Grčič Feliks, Senčar Milica, Kotnik Viljo, Režabek Marijana, Groznik Josip, Čeh-Zabkar Marica, Cujnik Mirko, Kramberger Bogdan, Stupar Milica, Vokač Ivan, Hrašnik Alojzija, S. M. Metodija Fric (z odliko), Obrav Marja in Bračič Vera. — Reprobirani so bili: 2 kandidatinji za osnovne šole in 1 kandidat za dopolnilni izpit osnovnih šol.

Cetrta obletnica Rapala je bila včeraj. Obletnica odsekanja naših primorskih in istrskih tal, obletnica žalostne "samostojnosti" Reke pod belim srpskim križem in laškovsko knuto. Spomin na bilo včeraj malo, nedeljski dinarski dan je kotlikor toliko odkupil oficejna žalovanja. Sveda, obletnice pozajajo sčasnosa obledele in vsakdanje, Martinovo krčenje mošta pa je vsako leto novo in zabavnejše.

Za sgradišče krematorija v Zagrebu pletira "Obzor" povodom sestavljanja postavk mestnega proračuna za prihajajoče leto. Razlogi ki govorijo za sgradišče krematorija so z ozirom na razmerje med potrebnimi pokopališnimi kompleksi in veliko mortaliteto tako tehtni, da povsem jasno dokazujejo potrebo krematorija. "Obzor" je prepričan, da se bo mestna uprava lotila te institucije, ki se ji bo v par letih izplačala in jo znatno razbremenila. Jasno je, da bo to vzbudilo še precej borbe, toda enako jasno je tudi, da bo zmagal zdrav razum.

Ameriški državljani ne potrebujejo vizuma. Ameriški konzulat v Zagrebu razglasa, da ameriškim državljanom, ki imajo ameriški potni list, ni treba svojege potnega lista predlagati konzulatu v svrhu vdiranja.

Spomlad v jeseni. Ne samo jгода, tudi maline zorijo sedaj, kakor nam dokazuje sad, ki nam ga je poslala ga. Atilija Zupanc, ki ga je odrgala dne 10. tega meseca na svojem vrtu na Blatu, ko je že naletal sneg. — Z izredno rednim pojavom pozne jeseni se nas je spomnil tudi g. Franjo Zupan iz Sv. Anje pri Trilju. Poslal nam je dve krami "Kreanfels", utrgani dne 9. novembra na vrhu Ljubljanskega prelaza, na meji naše mile domovine. Zemlja je bila v bližini teh nedelnih cvetk že zmrzla, na prelazu med mrz, na studenih led. Krasnice cveto tamkaj meseca maja.

Svatoški apetit. V Temerinu v Bački se je te dni vršila svatba, kakršne so menda tudi v bogati Vojvodini prav red-

Pozor! Pozor! Elitni Kino Matica

vedoči kino v Ljubljani, Vam pri-
naša vedno le najnovejšo svetovno
atrakcije.

ke. Hčerka Roza, premožnega švabskega posestnika Müllerja, se je poročila s sedesimim sinom Ivanom Fischerjem. Za svatbeno pojedino se je peklo za Mirnatej dnl poprej. Zakladi so 2 prešiča, 2 teljti, 180 kokoši, 20 rac in 10 gosti ter spopravili 600 litrov vina, 100 steklenic šampanjca, 82 tort in nad 3000 raznih kolačev. Svatba je trajala tri dni, a povabljenih je bilo sto gostov. O svatbi se v Banatu mnogo govori. A to je gospod Müller menda tudi hotel doseči.

Ljubinski rajkari. V Podgradu, ob-
šna Plaš ob severni državni granici se je pred nekaj leti naselilo več hrvaških rodbin, ki živo med seboj v smrtnem sovratstvu. Kadar nanese prilika, se zmerjajo med seboj prav z Radičevimi izrazi, potem se pa tožijo radi razžaljenja časti. Pred nekaj dnevi pa je prišlo do spopada, ki bi lahko imel težke posledice. Ko je bil Peter Drodjan pri Tomu Kovačiču na obisku, mu je njegova prijateljica Eva Balun pripravila neprijetno presenečenje. Počakala ga je za oglom z loncem krova, v katerega je vsula apno in pepel in z njim obila domov gredočega Drodjana. Poškodovela mu ni samo obleke, ampak mu je pošteno opekla ves obraz, zlasti trepalnice in ustnice. Zadeva se bo končala pred sodiščem.

Smrtina nesreča. V Arčlinu pri Voj-
niku je povozil avto 20letno dekle Heleno Felicijano. Težko poškodovano so pre-
peljali v javno bolnico v Celju, kjer pa je podlegla poškodbam.

Smrt na grobu žene. Na pokopališču
v Vranji se je ustrelil 28letni posestnik Zdravko Gjurjevič na grobu svoje žene, ki je umrla pred štiri tedni. Končal si je življenje od žalosti nad smrtjo ljubljene žene.

Deček živ srgel. Pri posestniku Ivanu
Bremcu v Lokovcu je prošil teden ponoči izbruhnil požar. Gospodarjev nečak, 10letni deček, je spal v senu. Klicaj je dolgo na pomoč a ljudje niso mogli do njega. Ko je bil ogenj pogasjen, so našli njegovo grozno ožgano truplo. Stari Bremec se je onesvestil pri pogledu mrliča.

Nesreča na železnici. Na sarajevskem
kolodvoru je prošlo nedeljo povozil vlak ženo tamkajšnjega tržnega nadzornika Kolarika, ki je ravno izstopila iz vlaka in se na tiru razgovarjala s dvema prijateljicama. Obe sta se na mestu mrtve. Nesrečnica zapuška Miri otročičke.

Vlom in tatrina motornega kolesa v
Straži. Dosedaj še nepoznan storilec je v noči na 8. t. m. vlomil v drvarnico tesnega trgovca Ivana Marevna v Gor. Straži in mu odpeljal kolo znamke "Waffenrade", na katero je bil pritrjen motor sistema "D R W". Kolo ima tovarniško številko 16170. Je dobro ohranjeno in črno plekskano. Motor s kolesom se ceni na 4000 dinarjev. Kam je odšel storilec s svojim plenom, se ni moglo dognati.

Tatvina kolesa. Dne 8. t. m. je bil v
Celju aretiran Puklavce Viktor iz Šmarnega ob Paki, ker se je v posesti nekega kolesa jako sumljivo vedel. Na policijski stražnici je končno priznal, da je ukradel kolo dan poprej izpred neke gostilne v neki vasi blizu St. Pavla pri Preboldu. Oddan je bil v zapore celjskega okrožnega sodišča.

Iz Ljubljane

Zanimiva razprava. Včeraj se je
pred ljubljanskim okrajnim sodiščem vršila razprava proti g. dr. Francetu Goršiču, načelniku oddelka za socialno politiko oblastne uprave v Ljubljani. Tožil je njegov nekdanji komisar g. Legat, ker ga je bil svoječasno načelnik v uradni sobi ožmerjal s psovko "Hundling", izrečeno napram tretji osebi. Dodana je bila še tožba radi grdega napada, katerega si je privoščil g. Goršič proti istemu g. Legatu na neki drugi sodni razpravi, pri kateri mu je brez potrebe in po krivem očital razna nečedna dejanja. Sodna zadeva se je vlekla precej dolgo in se je danes v prvi instanci končala. Dr. Goršič je bil obsojen na 300 Din denarne kazni ali pa 3 dni zapora in povračilo stroškov. Proti sodbi je prijavil vzklic.

Stanovanjske hiše za uslužbence
električne cestne železnice. Z naredbo velikega župana ljubljanske oblasti se je mestni občini ljubljanski dovolilo na-
jetji posojilo 1.270.000 Din za zgradbo stanovanjskih hiš s 25 stanovanji za uslužbence električne cestne železnice. Polletne anuitete in obresti se morajo izplačevati le iz davčine za stanovanjski fond, znašajoče 5 par od vsakega voznega lista električne cestne železnice in iz najeminskega donosa stanovanjskih hiš brez vsake garancije mestne občine.

Naprava ceste v Rožno dolino. Po-
sestniki iz Rožne doline in Viča so nasprosil obč. gerenta g. Turka, d-
se napravi cesta in prelaz v Rožno dolino, ki jo tamkajšnje prebivalstvo že dolgo želi. G. gerent je obljubil, da se bodo tozadevna dela takoj pričela.

Rurka Matica. Predavanje g. N.
Jerzsekega "O Ivanu Nikitinu kot na-
rodnem pesniku" se bo vršilo v balkonski dvorani univerze v nedeljo dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne.

Dva poskušena samomora. V sro-
do jutraj je izpila pred Kamnarjevo go-
stilo na Zaloški cesti kleparjeva soproga, 36letna Franciška Reč, stanujoča v Zelenci jami v samomorilnem namenu večjo količino Bzola. Padla je po nekaj trenutkih v nezavest. Mimoidoči passanti, ki so nesrečnico opazili ležati na tleh, so jo prenesli v bolnico, koder so ji izprali želodec, tako da je sedaj že izvrn-
varnosta. — Izšla za njo so pripeljali v

bolnico mladega finančnega stražnika, Rusa Petra Ragrova, ki se je na Kalcu iz nesrečne ljubezni do nekega dekleta pogljal kroglo v trebuh. Njegovo stanje je opasno in je le malo upanja, da ostane pri življenju.

Policijske prijave. Od torka na
sredo so bili prijavljeni policijski sledeti
slučaji: 1 tatvina, 1 poskusen vlom, 1 te-
lesna poškodba, 1 poškodba tuje lastni-
ne, 10 prestopkov cestnega policijskega
reda, 1 ekscs na cesti, 2 prestopka ka-
ljenja nočnega miru, 1 nezgoda, 3 preko-
račenja policijske ure in 10 prestopkov
nezapravljanj trgovin ob predpisani uri.
Aretacija se je izvršila samo ena in sicer
radi neplačanega užitka.

Razne tatvine. Soboslikarju Fran-
cu Pavšiču, stanujočemu v Ulci na Grad
je neznan umovil dne 11. t. m. pohral iz
veže stanovanja zimsko suknjo in raz-
na druga oblačila v vrednosti 1500 Din.
— Iz stavbe Mladinskega doma na Ko-
deljevem je bila ukradena žičnata mre-
ža vredna 500 Din. — Neznan lepov je
poskušal pred nekaj dnevi vlomiti v sta-
novanje Alojzija Pritekla na Poljanski
cesti št. 1. Bil pa je pravčasno prepo-
den in je napravil samo okrog 30 dinar-
jev škode.

Vlomilci zopet na delu. Temne
oblačne noči dobro služijo vlomilec pri
njihovem poslu. Nočni čuvaj tvrdo sa-
raben na Zaloški cesti je v torek
ponoči opazil, da je hotel nekdo
vdrati v barako branjeveke Franciške Si-
meč, ki stoji poleg hiše. Storilec je že
odpri na oknu dve ključavnici. Njegov
namen, priti v notranjost barake, pa se
mu ni posrečil, ker je bil prepočen.

Drag pes povožen. Dne 9. t. m.
popoldne je dosedaj še ne izsleden avto
povozil v Rudniku pred hišo št. 53 p. d.
pri Martincu psa dobermanske pasme,
vrednega 4000 Din. Pes je bil last trgo-
ca Ivana Fajdice.

Začetek predavanj v društvu "So-
ča". Kakor v pretekli sezoni, prične tudi
leto društvo "Soča" s ciklusom prede-
vanj. Prvo predavanje se vrši v soboto
dne 15. t. m. v salonu pri "Levu" točno
ob pol 9. uri zvečer. Ta večer predava
g. prof. dr. Ivo Lah o zelo aktualni in
interesantni temi: "Mi in Italijani v av-
strijskih taborih". Na to zelo zanimivo
predavanje vabimo vse člane in prijate-
lje društva "Soča". Vstop vsem prost.

Plinska kuha. V svrhu poduka o
pravilnem in štedljivem kuhanju bo red-
no vsakih 14 dni mestna planina priv-
jala poskusne kuhe na plinu. V soboto
dne 14. t. m. ob 4. uri popoldne se vrši
prvo predavanje gđ. Zemljanove v ku-
liniji gospodinske šole v Mladiki pod
naslovom: "Kako skuham na plinu kosilo
za pet oseb za 1.60 Din?". Pritož-
bo o previsokem plinskem računu bodo
prenehale, ako se bo vsaka gospodinja
seznanila s pravilno in zato štedljivo ku-
ho. — Ravnateljstvo planine.

Ceskoslov. Obec v Ljubljani, upo-
zornuje svā členy na koncert "Ljubljan-
ského Zvonu" dne 13. t. m. v h. 20. ve-
dvorane "Unionu". Loutkově divadlo v
nedeli 16. t. m. v Narodnim domu. Hra-
je se "Červena Karkulka". Začatek pres-
je v 16 hod. Vstupné dobrovolné. 3084

Brezpogojno morali posetiti dne
15. t. m. "Slavček Martinov večer v ho-
telu Tivoli. 3081

Pevsko društvo "Slavček". Pevska
vaja za mešani zbor odpade v četrtek
in so vrši v petek dne 14. t. m. točno
ob 8. uri zvečer. Pridite vsi in točno. 3082

Pevsko društvo "Slavček" spreje-
ma nove, dobre pevce in pevke vsak to-
rek, sredo in četrtek od osme do 10. ure
zvečer. 3081

Dramatični odsek Slovenskega tr-
govskega društva "Merkur" v Ljubljani
je pričel z delovanjem. Nove prijave
sprejema društvena pisarna, Gradišče 17
I. nadst. vsak dan od 6. do 7. ure zve-
čer. 3089

Kajligovski tečaj Slovenskega
trgovskega društva "Merkur" se odpro
v petek dne 14. novembra 1924. ob 7. uri
zvečer v društvenih prostorih Gradišče
17. I. Event. nove prijave vsak dan od
6. do 7. ure zvečer. 3090

Osvrednja zveza javnih namočenev-
cev. Nujna seja širšega odbora bo v če-
rtek dne 13. t. m. ob 20. uri pri "Mra-
kus". Dnevni red: Tekoče stvari in občni
zbor O. z. — Predsedstvo. 3083

Zgubila se je v nedeljo zlata za-
poselna veritica v Ljubljani ali na cesti
Ljubljana v St. Vid. Najditelj naj jo od-
da v upravi "Jutro" proti nagradi. 3085

Čitalnica v Sp. Siki priredi v ne-
deljo dne 16. t. m. Martinov večer v go-
stilni pri Valjavcu. Sprejeto zelo zabaven
z godbo, burko, komičnimi nastopi, pet-
jem in plesom. Začetek ob 8. uri zvečer.
Vstop prost. 3091

Goska za 2 Din, je na razpolago
poleg lege zabave, godbe, petja, plesa
I. dr. posestnikom "Martinovega večera"
"Ljubljanskega Zvonu", v soboto dne
15. t. m. v veliki dvorani Narodnega do-
ma. 3091

Mestna Orjuna. St. Jakob v Krak-
vo "Trsovo opozorja svoje člane" in čla-
nice na Martinov večer, ki bo v soboto
dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni
pri Kavčiču. Privoz 4. Na sporedu je
godba, petje, komični nastopi in obla-
je na martinova goske. Vstopnine ni.

Objava.

Будући да морам ненадано
оставити Љубљану, то овим путем
поздрављам све моје политичке
сумишљенике, те шпорте и шко-
лске пријатеље. Уједно се захваљу-
јем за све почасте које су ми
исказали за време мог другог
лишњег угодног боравка у Белој
Љубљани. — Франьо Миликнер.

Iz Celja

— Celjska evangelijska občina je ob-
hajala te dni trojni jubilej, in sicer 70-
letnico svojega obstoja, 25-letnico, ob-
kar ima svojega lastnega vikarja in 20-
letnico, odkar si je sezidala svojo cer-
kev. V počastitve tega jubileja se je vr-
šil v soboto dne 8. t. m. v hotelu Union
družinski večer, v nedeljo dne 9. t. m.
dopolodne je bila slavnostna masa, v to-
rek dne 11. t. m. ob 20. uri pa umetniški
koncert v protestantski cerkvi.

— Esperanto v Celju. V soboto dne
13. t. m. se vrši ob 8. uri zvečer v go-
stilniških prostorih hotela Balkan v Ce-
lju ustanovni občni zbor "Esperanta kluba". Dostop na občni zbor imajo vsi in-
teresenti, ki bi se želeli posvetiti pou-
čevanju v tem mednarodnem jeziku.

— Filatelistično društvo "Orienta" v
Celju ima zopet redne članske sestanke
vsak petek ob 20. uri v hotelu Balkan,
klubova soba 1. nadstropje.

— Požar v protihetnični tvornici "Py-
rota". Včeraj je izbruhnil okrog 17. ure
požar v protihetnični tvornici "Pyrota" v
Zavodni pri Celju, ki je last g. Janka
Bovhe in je šele nedavno ustanovljena
podjetje. Podrobnosti se v večernih
urah niso mogle zvedeti, ve se samo to-
liko, da je gorel srednji leseni trakt več-
jega podjetja, v katerem pa na sredo ni
bilo mnogo eksplozivnega materiala,
vzled česar se je požarnim hrambam iz
Celja, Gaherja in Teharij, ki so bile tar-
kaj na licu mesta, posrečilo že tekoma
ene ure lokalizirati in pogasiti ogenj.
Vsekakor pa je obstojala velika nevar-
nost za sosedne objekte, ki so leseni in
v katerih bi bil našel ogenj obilo netiva.
Za vzrok požara se doslej še ne ve. Po
mestu se je govorilo, da se je opelka pri
požaru tudi neka oseba. Posestnik tvor-
nice je primerno zavarovan.

— Prodaja smrekovih in bukovih sa-
dik. Mestni magistrat celjski razglasa:
V smislu dopisa kr. kumske uprave v
Celju z dne 1. novembra 1924. št. 1033 se
bodo oddajale v prihodnji spomlad
smrekove in borove sadike iz državne
gozdne drevnice v Celju po ca. 100 di-
narjev za 1000 komadov. Tozadevna na-
ročila je naložiti najkasneje do 10. fe-
bruarja 1925. pri pristojnem županstvu
ali pa direktno pri kr. kumski upravi v
Celju. Pri naročilu sadik je natančno na-
vesti naslov in hišno št. naročnika, šte-
vilo in vrsto sadik, parcelno številko in
obseg nameravanega pozgozdanja in
ali se bodo naročene sadike osebno pro-
vezle, ali naj se pošljejo po železnici. V
zadnjem slučaju je natančno navesti za-
dajo železniško postajo. Sadike, ki se bo-
do osebno v drevnici prevzele, se mor-
ajo plačati takoj, dočim se pošljajo po
povzetju. V prvi vrsti se imajo gome-
mu povabiti odvrati tisti posestniki, ki
imajo pogodovne naloge.

Iz Maribora

— K rapalski predstavi v gledališču
so pri včerajšnjem brzovlak pričkavali
popoldne tudi podpredsednika Jugoslo-
venske Maticе pisatelja Fingarja. Poig
občinstva je bila na kolodvoru navzoča
tudi šolska mladina pod vodstvom ravnat-
eljice ge. Stupice s cvetkami. Kratko
pred prihodom brzovalka pa je dospelo
ekspresno pismo pisatelja, v katerem spo-
roča, da radi težkega prehlajenja ne sme
iz postelje. Poslal pa je pri odhodu svoje-
ga predavanja, ki ga bo Jugoslovenska
Matica izdala. Pač pa se je pripeljal z
vlakom pisatelj Bevk, čigar izvirno dra-
ma "Kajnae" so sinoči predstavljali v gle-
dališču.

— Plebiscit v gledališču so je izrekel
za predstave ob pol 20. za kar je glas-
ovalo 89 udeležnikov, med tem ko jih je
bilo za 19. ured 22 in za 20. ured 55. Po no-
vem redu se pričnejo predstave ob 15.

— Važen sestanek Korošcev se vrši
v petek dne 14. t. m. ob 20. uri v restav-
raciji Narodnega doma. Udeleženi rojak
iz neodrečene Koroške nam bo poročal o
položaju avstrijskih Slovencev in Slo-
vanov sploh. Dogovorili se bodo tudi o
organizaciji in nadaljnjih sestankih. Za
vsakega Korošca je udeležba dolžnost.

— Sokol je imel v soboto zvečer v
vseh prostorih Narodnega doma izred-
no lepo uspehi družaben večer, ki je
zbral v Narodnem domu večino marib-
orske nacionalne publike. Občinstvo se
je divilo krasno renoviranim dvoranam,
ki so dobile v novi dekoraciji in raz-
svetljavi povsem drugo, zelo animirano
lice. Začel so s prireditveni stroški, zla-
sti godba, luči, dvorane, kurjave itd. ta-
ko veliki, da moralni uspeh večera sevo
znatno nadkriljuje materialnega. Kon-
statirati treba pri tem tudi to, da je po
renoviranju iz dvoran povsem izginiti
znani preplji, ki je poprej odganjal lju-
di iz Narodnega doma in so bile ravno
radi tega prireditve pri Götzu bolj ob-
iskane — omenbe vreden napredek slo-
venskega družabnega življenja v Mari-
boru.

Iz življenja in sveta

Jubilejno leto v Rimu

Ze Judi se poznali takozvano jubilejno leto, ki so ga praznovali od časa do časa. Vsako petdeseto leto so odločili orodje; dele na polju je počivalo. V takem letu so vračali krivično pridobljeno zemljo in puščali sužnje na svobodo. Tudi dolgov so se odpustili; sarkata, jubilejno leto je bilo pri Judih leto očistevanja in pokore.

Kršćanska cerkev je pozneje pomen jubilejnega leta prenesla na versko polje. L. 1300 je papež Bonifacij VIII. proglasil prvo jubilejno leto v okviru Kristove prve cjebe. Sprva je bilo določeno, da se mora ta praznik ponoviti vsakih sto let, pozneje pa so ga postavili na pogostejši program. Papež Klemen je zaukazal njegovo ponovitve vsakih petdeset let, Pavel II. je l. 1470. določil, da se mora jubilejno leto praznovati vsakih 25 let. Zadnje jubilejno leto se je praznovalo l. 1900 pod papežem Leonom XIII.

Sedanji papež Pij XI. je naznanil nastop jubilejnega leta s posebno papeško bulo. Jubilejno leto prične letos na Božič, torej 24. decembra 1924 in traja do Božica l. 1925.

V predvorju Petrove cerkve v Rimu se nahajajo desno od vhoda zazidana vrata, katere pokriva križ. To so sveta vrata, porta sacra ali jubilejne duri. V vsakem jubilejnem letu se ta vrata odpirajo, potem pa zopet zadležijo. Tudi troje ostalih največjih cerkv v Rimu ima taka vrata, namreč lateranska bazilika, cerkev Maria Maggiore in bazilika sv. Pavla. Letos na svetli večer bo papež slavnostno odprl vrata v Petrovi cerkvi, dočim bodo zazidana vrata v ostalih treh cerkvah odprli karifali. V Rimu se bodo ta večer vrlele velike cerkvene svetčanosti.

Skandalozna afeta Rdečega križa v Berlinu

Policijsko ravnanje v Berlinu je priložilo na sled senzacionalnemu skandalu na tamošnjem škem kolodvoru. Kolodvor je imel stalno postajo Rdečega križa, ki je bil polkarni pomagati ranjenim in onemoglim potnikom v izvestih slučajih ter nuditi varno zatočišče dekletom brez strehe. Postajo je vodil Werner Nissen, njegov namestnik pa je bil bivši poročnik v nemški armadi Adolf Jeschke, sedanji višji carinski nadzornik.

Ze meseca in meseca so vladale na kolodvoru zelo čudne razmere, za katere je vedel marsikdo, a se jim ni upal napraviti konca nihče, ker se je vse vršilo tako zvito in prekanjeno, da je bilo težko osumiti storilce krivičnih dejanj. Nekako pred tremi meseci pa je prišel v preiskavo radi prestopka zoper naravnost sanitejec Thiele. Mož je pod pretezo Rdečega križa ustavil na kolodvoru neko 13letno dekletko ter je zadržal na njej svojo pohoti. Brutalna zadeva je prišla na dan in Thiele je moral v zapor, kjer čaka sodaj na obravnavo.

Medtem so se razmere v smeri opisane slučaj na škem kolodvoru nadaljevale in celo poostrele. Thielejevih tovaršev in predstojnikov ni sanitejeva aretacija prav nič oplašila. Jeschke, ki je bil kot funkcionar Rdečega križa na tem mestu nekakšen vsemogočen poglavar, je večkrat skrbel za to, da so zle govorice o njegovih podružnicah Rdečega križa utihle in se porazgubile, predno so prišle na ušesa vrhovnim funkcionarjem te institucije v Berlinu. Vendarle ni šlo vse tako gladko, kakor si je predstavljaval Jeschke. Govorice so naposled vendarle prišle na ušesa policiji in ta je nastavila posebne detektive, ki so imeli nalog nadzorovati Jeschkeja. Kmalu se je pokazalo, da je mož početnik strašnih nedostojnosti. On in njegovi saniteji so bili neprestano pijani. Radl tega jim je postajal vedno bolj pred tedni zabranil vstop v čakalnico, kjer so običajno prežali na nesrečne žrtve. Jeschke je lovil mlade deklice, jih vodil v svojo sobo Rdečega križa ter jih tam onemadal. Neko družino, ki se je pripeljala v Berlin iz Rusije, je menil nič tebi nič kar za cel teden instaliral v svojih službenih prostorih, plačilo za stanovanje pa je zahteval v obliki, ki se ne da opisati. "Vse je zaposil kot snazilko na postaji, dve hčerki pa je zlorabljal na najbrutalnejši način v

svoje pohotne namene.

Neko ženo je ob taki priložnosti tako razpraskal po obrazu, da je morala v bolnišnico, kjer se je sedaj zdravi. Oblasti so naposled doznale za vse to in so krivca aretirale. Poleg Jeschkeja je pod ključem še cela vrsta sokrivcev. Berlin govori in piše samo o tem škandalu, ki zopet enkrat kaže, kaj se vse godi v volikomostnih mlakužah tudi pod firmo naravnosti in zdravstvene propagande.

Dve zanimivi zapuščini

Prod kratkih je bila neka dvorana na sodišču v Versaillesu prizorišče živahnega prerokanja in prerivanja. V njej so se namreč prodajale stvari, ki potekajo iz dveh zanimivih procesov znanega morilca žensk Landruja in iz razprave znane francoske pustolovke Tereze Humbertove. Sodna dvorana je izgledala kakor čaka ropotarnica. V njej so bile položene druga vrh druge slike in fotografije, ki so predstavljale pustolovko Humbertovo. Poleg tega je bilo v sobi razstavljeno tudi pohištvo justicijarnega morilca žensk Landruja. To pohištvo so prinesli iz ulice Rochechouart, kjer je nekoč Landru stanoval z umorjeno deklico Fernando Segretovo. Tisti čas je morilec živel pod imenom Puchel. Na prodaj je bila cela jedilnica, kompletne spalnice, blazine, očeje, več lasulj ter nakitni predmeti. Med slikami je bilo tudi več posnetkov Landrujevih žrtve. Te slike je sodišče ločilo od ostalih, da se vrnejo rodbinam umorjenih žrtve.

Na dražbi je bil velik živčav. Poleg versajskih radovednežev je na dražbi nrgolelo posebno starinarjev, ki so se živahno pripravili, kdo bo kaj kupil. Nekaj portretov pustolovke Humbertove je bilo prodanih po zelo nizki ceni. Za Landrujevo zapuščino pa so se kupci naravnost pulili. Zanimiva je bila prodaja gotovih predmetov. Neki zaboj ženskih čevljev je bil prodan za 155 frankov, za 200 frankov s perilom umorjenih žrtve pa za 200 frankov. Sploh je bilo neverjetno, koliko zabojev in kovčgov je imel ta morilec žensk. Nedvomno jih je v prvi vrsti nabil za prikrievanje svojih zločinov, vsled česar so tudi vsi prazni zaboji in kovčgi našli kupce.

Kokainizem in morfinezem na Dunaju

Dunajska policija je prišla te dni na sled opasnemu in dobro organiziranemu tihotapstvu ter tajni razprodaji dveh opasnih strupov, ki uničujeta človeško življenje z nemisljeno krutostjo: kokaina in morfija. Ze dolgo so ljudje dobivali kokain in morfin od tajnih prodajalcev, ki jih je bilo tem težje odkriti, ker so njihove stopinje vodile v navidez zakonite dobavne vire, v lekarnne. Sedaj je zadeva poljsnjena in z njo v zvezi je že izvršenih mnogo aretacij.

Avstrijski lekarnarji imajo na Dunaju sklačišče "Herba", ki jih zalaga z rastlinskimi in kemičnimi preparati. "Herba" oddaja tudi strupe, ki pa so podvrženi državni kontroli. Prodaja vsake količine strupov mora biti za beležena v posebni oddajni knjigi, ki je na vpogled državnim oblastem. Pri tej "Herbi" je že dolgo časa nabavljala lekarna Heilborn na Mariabifercel naravnost ogromne količine kokaina in morfija. Prodaja strupov je zopet urejena tako, da mora lekarniško osebo zaobeležiti vsako svojo oddajo v posebno kontrolno knjigo. Ta knjiga je bila pri Heilbornu v največjem neredu. Pri preiskavi v lekarni se je izkazalo, da sta lastnika podjetja Jos. Longinowit in Raab, trgovala s kokainom in morfinom na moč brezvestno in da sta prodajala oba strupa nedovoljenim potom na kmeta, kjer se je potem širila strašna epikomija kokainomanije in morfinezma.

Glavni krivci so sedaj že pod ključem. Komisija je našla v prostorih lekarnne Heilborn dokaze, da sta lastnika anoteke nabavila pri "Herbi" zadnje čase celih trideset kilogramov morfija. Poleg tega sta kupila še tri najst kilogramov kokainovega praška, katerega sta potem razpečevala po tajnem za izraz svojim čutom ubral to manj primerno pot.

Evropec sem in vem, kaj bi se spodobilo. Toda ne utegnem, res ne utegnem. Razum če bi Jobil tajnika, da bi tajnik pisal čestitke oziroma ežalnice, kakoršne se spodobijo. Pa je svet jako pokvarjen in je težko dobiti dandanes človeka, ki bi hotel kaj storiti iz gole ljubezni do stvari. Plačati ga pa ne bi mogel, kajti sem rodbinski oče in se mori trije fantje vsako jutro stopo zaradi arajce, kdo je bo nosil ta dan.

Ne rečem, če bi se te reči vrstilo tako, da bi jih bilo treba opraviti le vsakih 25 let — takšni so bili v starosti dobrih časih jubileji. Ali da bi jih bilo opraviti vsakih pet let! Ali naj bo in bes te plantaj — vsako leto enkrat! Čestital bi in sožaloval in bi me veselilo, resnično bi me veselilo, da se izkažem Evropa. Prosim, naj se ne dvomi — da sem Evropec — jako bi me bolel tak dvomi!

Toda vsakih štirinajst dni drug režim in — drugim režimom milijon izprememb — to je preveč! Pa naj je stvar — tako razveseljuje za prizadele ali vredna sožalovanja in bi zaslužila med Evropeji obilne družabne pozornosti — jaz ne morem! Trjajnika bi moral imeti in stenograf

nih potih med vse plasti avstrijskega prebivalstva. Tajno razprodajo sta imela dobro organizirano. Ljudje, ki niso mogli kupiti strupov drugače kakor na podlagi zdravniškega recepta, so plačevali za kokain in morfin bajno visoke cene. Posledica zavijanja teh dveh strupov je seve nedolga in se ne da ugotoviti.

Preiskava se nadaljuje ter zavzema vedno večji obseg. V afero je zapletena cela vrsta znanih dunajskih družabnih osebnosti.

Morilec lastne hčere

Pred berlinsko poroto se je te dni obravnaval neobičajen slučaj: radi umora lastne hčere se je moral zagovarjati 58letni delavec Rikard Springer, ki je živel s svojim otrokom celo vrsto let v nedovoljenih odnosih.

Springer je bil že dolgo ločen od svoje zakonske žene, s katero je imel troje otrok: dva sina, od katerih je eden padel v svetovni vojni, eden pa še živi in hčer Elfrida, ki je služila kot prodajalka v neki trgovini. S slednjo je imel ljubavne stike celih pet let. Stvar je prišla na dan in sodišče je pokvarjenega očeta obsodilo na pol drugo leto zapora. Starc je oledel kazni in prišel na svobodo. Komaj se je to zgodilo, že je zahteval, da se mu Elfrida ponovno uda. Hčer pa je medtem dobila drugega ljubimca, nekoga 60 letnega starca in se je očetovi zahtevi upirala. Springer je svojega tekmeča zalezoval ter mu celo poslal anonimno pismo, v katerem ga je svaril pred nadaljnjimi sestanki z Elfrido. Svarilo pa ni zaleglo nič. Elfrida je bila z novim ljubimcem zadovoljna in je očeta zavračala.

Neko noč je prišel Springer domov vničen. Sel je v kuhinjo, pograbil debelo poleno, se pritisnil v spalnico svoje hčere ter jo ubil.

Njegov zagovor pred sodniki in porotniki se je glasil takole: Ljudbi sem Elfrida nad vse. Da bi se družila s komurkoli, nikem mogel trpeti. Zato sem se tudi odločil k strašnemu dejanju, katerega sem vrhu tega izvršil v pijačnosti. Priznam, da mi je bila Elfrida najljubši otrok, toda ko sem jo ubil, nisem vedel, kaj počnem. Priznam svojo krivdo, prošim pa tudi poroto, naj upošteva moje tedanje stanje in naj ne spregleda mojega pravega vzroka, ki me je napeljal k umoru: odpora proti razmerju moje hčere s 60letnim starcem.

Porota je pretresla ta dejstva, poklicala psihijatre, ki so ugotovili, da je Springer psihopat, ki to tako obsodila moža na ena let ječe. Ako bi bil normalen, bi radi svojega zločina prišel na vislico.

Se večji kot Zeppelin. Tvrdka Vickers and Little na Angleškem je sklenila pogodbo za gradbo velikega zrakoplova s petimi milijoni kubnih čevljev plinske prostornine. Ta balon bo še enkrat tako velik, kakor Zeppelin "Z. R. III.", ki je pred kratkim podelil iz Evrope v Ameriko.

X Nova ameriška kazen. Hitro kakor pri nas, brzokone pa še hitreje vozijo avtomobili tudi v Neworku. Niti lastnikom niti vozačem ni do tega, ali koga pobližajo ali usmrtijo. Globe zaradi nagle vožnje niso nič pomagale. Zato so uvedli newyorški sodniki za take obtožence novo kazen. Obsodili so namreč 14 neprevlečnih avtomobilnih voznikov v dveurni obisk pribežališča za pohabljenje, da morajo brezobzirneži na lastne oči glavit žalostne posledice svoje barbarske vožnje.

X Solnce in zdravje. Iz Londona poročajo: Čeprav je bilo letoske poletje vlažno in v Angliji takorekoč brez

Previdna dama

bo pluchea (piš) vedno kupila zaradi krasne izbere in presenetljivo nizkih cen kavor tudi kožubovino za obrabe damskih plačev pri tverdi

Drago Schwab, Ljubljana.

solnčnih dni, izkazuje vendar uradna statistika najnižjo umrljivost i pri odraslih in pri otrocih. "Times" pripominja, da ta statistika dokazuje, da je solnčna svetloba za zdravje nanj važna, nego zrak, v katerem id prahu.

X Brezlično tekmovalje dveh črk okolu sveta. Iz Newyorka poročajo: Tu se je te dni vršila zanimiva rekordna tekma okolu sveta. Tekmovali sta črki O in S, ki sta morali napraviti pot okolu sveta brezličnim potom v 15 sekundah. Črka O je potovala v zapadni S pa v vzhodni smeri. Obe sta prišli na mesto v določenem času, toda črka S je duspela nazaj pol sekunde pred črko O, ta je tako premagala nasprot

nico. Na tisoče radovednih Američanov je čakalo na izid tekme z veliko napetostjo in jo stavilo na zmago.

X Uroda afriškega potnika. Znan prirodopisec in afriški potnik de Vauxville, ki je zadnje čase lovil v južni Afriki bele nosorože, je pred kratkim končal na strešni način. Na nekem lovskem polju, a so ga napadli lev in ga tako zdelali, da je po trideseturni borbi s suarjo izlilni na posledični ran, ki so mu jih zadali kratki živali. Njegova hči, ki je očeta spremljala na lovu, je sedaj sama v Afriki med domačini. Dr. Vauxville je lovil v Afriki živali po naročilu prirodopisnega muzeja v Borou.

Naš protivnik senator Lodge

De mortuis nil nisi bene. Samo po dolžnosti kronista-zgodovinarja beležimo, da je senator Lodge, čigar smrt nam je v poudeljek javil brzojav, bil eden naših največjih protivnikov v Ameriki. Težko nam je sicer točno dognati, na kaj se je opiralo to nasprotstvo. Ali smo mu bili od vsega začetka antipatični? Ali smo mu storili krivico ali se mu sicer iz ničevega razloga zamerili? Ali nas je mrzil, ker smo "nekulturni element" ali kaj sličnega?

Senator Lodge nas ni poznal, niti si ni polidžje predstavljati kje živimo, čemu in kako. O Srbiji je slišal, da je nekje na Balkanu blizu Turčije, da ima hrabre vojake, pridne poljedelce in neke vrste narodno poezijo. O Hrvatih morla sploh ni nič vedel, o Slovencih gotovo nič. O Jugoslovenih, o naših težnjah po edinstvu sploh ni niti sanjal. Bil je ameriški republikanec, hud nasprotnik demokrata Wilsona, eden njegovih najbolj aktivnih protivnikov v senatu. V zunanje-političnih zadevah je vedno naglašal staro ameriško Monroev doktrino, naj se Amerika ne vmešava v evropske zadeve in obratno. Bil je nasprotnik udeležbe Amerike na vojni. Pozneje so sicer republikanci jednako kakor demokrati bili pristaši vojne in Lodgeov odpor je v tem oziru popustil, toda če smo že v vojni, je rekel, bodi to "navadna vojna", svet se radi nje ne sme spreminjati. Ohrani naj se po možnosti status. In pogodbje, ki so bile podpisane o nagradah za vojno udeležbo, morajo veljati doslovno. Vse ono, kar je govoril Wilson, je budalost ali vsaj nedosežen ideal. Prvo je zavestništvo, moč, realnost. Pravice ni. Ko so tekem svoje velikopotezne propagande Italijani prišli v Bostonu ogromen zbor delegatov celokupne italijanske emigracije v Ameriki, so se obrnili v zadevi italijansko-jugoslovenskega spora tudi na republikanskega šefa senatorja Lodgeja, ki jim je poslal na to obširen odgovor, — obenem odgovor historične največje ameriške (republikanske) stranke. V tem odgovoru je izjavil, da so italijanske zahteve utemeljene s skrbjo za državno (vojasko) važnost, oni razlogi, ki govorijo za Jugoslavijo, da so samo gospodarskega in trgovinskega značaja (!) Dohodno je v tej svoji brzojavki z dne 30. aprila 1919. povedal:

"Italije je žrtvovala pol milijona svojih mrtvih in se je ogromno zadovolila da je pomagala zaveznicam Franciji, Angliji in Združenim državam, da so odbile nemško agresivnost. Zato mi sploh ni razumljivo, kako je mogoče, da se njene zahteve solaj odklanjajo. Pri proučevanju mirovnih pogojev sem vedno našel, da zahteva pravica, da se Italiji izroče vse osvobojene države in vse sosednje, v katerih gospodujejo Italijani ali pa svojem številu ali pa po svoji kulturi. Neprestano sem vedno ponavljal: Pomorsko in vojaško gospostvo nad Jadransko prišlo Italiji!"

Dostavil je:

"Ko je že gotovo, da Italija garantira Jugoslaviji dostop do morja (!), ne razumem, kako da se takšna garnacija ne vzame za bazo sporazuma obeh teh dveh narodov. Amerika ni imela pravice nasprotovati izvršitvi londonske pogodbe, katere ona ni podpisala. — Izven vsake diskusije je vrhu tega volja Rečanov, da se pridružijo materi Italiji. Ta volja je izražena celo v njihovom plebiscitu. Italija gleda na Reko z istimi očmi, kakor so ustanovitvi USA. gledali na izliv reke. Mississippi in ki so vsakega drugega, ki bi imel ustje te reke v posesti, smatrali za svojega sovražnika."

Mnenje voditelja republikanske stranke je bilo — pol javnoga mnenja Amerike, drugo polovica je bila Wilsonova. Toda Wilson je že bil v defenzivi. V njej je končno podlegel. V oktobru 1919. je Lodge drugič javno nastopil proti nam. Naš prijatelj ameriški admiral Andrews, je v Trogiru izkrcal s svoje križarke četo ameriških mornarjev, ki so izgnali iz mesta italijansko mornariško posadko. Radi tega dogodka je interpeliral v washingtonskem senatu republikanski senator Sherman Wilsonovo vlado v najostrejšem tonu. V debati, sledeči tej interpelaciji, je Lodge nastopil s vohemenco in vprašal: "Zakaj so naši mornarji nagrali Lahe iz Trogira? Ali smo Italiji napovedali vojno?" Z Lodgeom so naradali ob tisti priški vladi Sherman, Moses, Johnson, Barab in drugi najuglednejši republikanci.

Mi vkljub temu Ameriki ne pozabimo, kaj je storila za nas, Wilson je naš največji prijatelj, kar smo jih imeli pri neslovenskih narodih.

Toda Wilson je bil vsaj približno pravilno informiran. Lodge pa o našem problemu in stališču ni imel pojma, pač pa je bil docela pristransko informiran od Italijanov samih. Lodge nam je bil živ dokaz, kako je bila naša zunanja služba pomankljiva in kakšne so posledice takšne pomankljivosti i diplomatsko, i družabno, i z drugimi sredstvi (sportom, umetnostjo itd) se nismo znali posluževati sredstev, ki so edina uspešna na svetu. Senator Lodge za nas ni vedel, ali le toliko in tako, kakor so hoteli Italijani. Po znanem laškem pregovoru "Batte la sella o pensa il asino" je tudi on toliko po nas hotel zalet svojega domačega protivnika. Stroške te borbe smo plačali mi, — mnogo po lastni krivdi.

Osemo je bil senator Lodge poštnjak, ki tudi ni zapustil znatnejšega proročanja in ni bil udeležen na korupciji nekaterih republikanskih privakov. Bil je star okrog 75 let, kilav, suhljat, pristen Yankee, žegav, oseron, praktičen in delaven. Bil je patrijot, zacizen konservativec in zato je bil prepred med nim in idealistom Wilsonom tem večji...

Mir njegovemu pepelu.

Fr. 2.: O Evropecu in o režimih

Vsem katerekoli klase, katerega koli ranga, ki se jim je o priliki in izpovedi izpremenjenega režima kakorkoli na boljše izprevergel službeni položaj, tem potom iskreno čestitam. In se jim klanjam z odličnim oziroma z najodličnejšim spoštovanjem. Naj izvolijo tudi ob tej prigodi sprejeti izraz moje brezmejne vdanosti!

Oziroma jim izrekam svoje iskreno sožalje, ako in kolikor so prišli ob imenovanju priliki in iz imenovanega povoda na slabši službeni položaj; so bili vsepregodaj, v neznem cvetu svoje mladosti, upokojeni; so bili po tem š ali po tem ali po kateremkoli š nepričakovano, kakor blisk iz jasnega, posadeni na — ne vem, kako se lepo po slovensko reče bridki posodi pod posteljo. In ostajam z odličnim oziroma z najodličnejšim kakor povedano že zgorej. In se pripočam in poljubljam roko tudi njihovim milostnim in upam, da se počutijo kolikor toliko, in kaj počno kaj ljudem vni otročički?

Iskreno čestitam oziroma sožalujem, pa prošim hkratu zamere, da

in še kakšno gospodično za popoldne! In če bi zraven zauzamaril svoje službene in bi zanemarl rodbinski dolžnosti in tako ne-le ogrozil javno blaginjo, nego uprepastil tudi tibo srečo pri domačem ognjstju. Oziroma domaćem štedilniku. To ne grem! To ne gre nikakor!

Naj v vni režim izpremembe resnično vre. Naj bi blagovestni razmerje in potem v prazni in vji modrosti "v" in našel pota, da režim ne bi menjal vsakih štirinajst dni.

Razum seveda, ako to zahteva državni interes. Prvi je državni interes! Če državni interes to zahteva, dobro, pa bodi vsak teden drug režim, vsak dan, vsako uro — ne besedice zoper državni interes — ampak bori svest si svojih dolžnosti molče položil na altar domovine Medilnik svoje rodbinske arede. Državni interes pred vsem!

Če pa interes države tega ne zahteva, potem bi vendarle prosil: rajši ne vsakih štirinajst dni drug režim! Ne glede na čestitke in sožalja! Ampak je otežkočeno sploh vsako obhajevanje. Danes je kdo kaj in se v listih, jako laskavo naslikan in se veseli srce, ga na cesti pozdravljajo. Jutri pa je konec njegovi glori in je

ne izplača biti režim. Ampak naj bi bili za to posebni ljudje, za postavljanje in odstavljanje! Moral bi imeti črno suknjo in cilineer in bi lahko bili plačani od dneva ali ure. Delati pa ne bi smeli nič, ker čelo gre naprej in bi ga spravili le v nered, če bi vanj vtkali svoje prete. In bi ostali čas lahko peli v opernem zboru ali plesali v baletu. Kadar bi jih pa novi režim potreboval, da jih kamor koli poštev za kar koli, pa bi se dali postaviti in bi dobili pri opo ali pri baletu dopust. Pa o opravi nastopili bi v potem poslovljene vizite in bili vmes kaki zakuski pri kaki — lahko počastili tudi za Delo v pisarnah bi pa šlo na in se ga pod kaznijo robye ne smeli dotakniti ne z mezinem. In kadar bi prišel bridki telegram, da se je režim izpremenil, bi mirno zopet šli v operni zbor ali balet in bi čakali novega režima in ne bi bili na nobeno plat nič razžaljeni, kajti služba je služba.

Pa jim tudi ne bi bilo treba ne čestitk, ne sožalja, ker bi bila njih služba taka, da se postavljajo in odstavljajo, in ne bi nič zamerili in bi človek lahko ostal Evropec.

Gospodarstvo

Vprašanje prisilne poravnave

Čisto na debato v našem časopisu o vprašanju, ali je drugi gospodarski kongres v Beogradu sprejel sklep za popolno ukinitje ustanove prisilne poravnave javen konkursa, se je zagrebaška Trgovska in obrtniška zbornica, kakor povzame iz »Jutranjega lista«, obrnila na beograjsko Trgovsko zbornico, od katere je prejela informacije, ki vsebuje v glavnem naslednje:

»Uprava beograjske Trgovske in obrtniške zbornice je na seji 4. t. m. soglasno ugotovila, da se na II. rednem kongresu trgovskih in obrtniških zbornic ter izvoznikov SHS, ki se je vršil 30. in 31. avgusta, ni sprejela nikakoli odločilne resolucije ali revizije zakona o prisilni poravnavi javen konkursa. Vprašanje tega zakona se je sploh vzelo v doseg tega kongresa. Govor g. Dimića, člana uprave beograjske zbornice, proti temu zakonu se je izrazil le kot nekakšno obvestilo. Potrebno pa je naglasiti, da je g. Dimić kot zastopnik te zbornice sodeloval v svojem govoru enako stališče, kakor ga razvijajo v tem vprašanju tudi ostale zbornice v državi. Povdarjal je vse nepravilnosti, ki jih povzroča ta zakon, in trgovini ter je zaključil svoj govor s apelom, naj se napravi konec temu, ki ruši ugled in kredit gospodarskih krogov ter drži doma in v tujini.

Obsepen je g. Dimić naglasil, da je stališče, ki ga je zavzela konferenca zbornic v Skoplju, tudi stališče beograjske Trgovske zbornice. Uprava beograjske zbornice izjavlja, da se pod ukinitjem tega zakona sploh ne bo od strani te zbornice o tem govorilo, ni nikdar mislilo na njegovo popolno ukinitje, temveč na znatno spremembo.

Zagrebaška Trgovska in obrtniška zbornica se je obrnila tudi na ostale zbornice v naši državi v vprašanju, kakšno vplivanje prevladuje v gospodarskih krogih njihovih področij glede na ta zakon. Kakor je znano je skopljanski kongres, ki se je vršil 18. maja t. l. sprejel v svoji resoluciji točko (45), da se spreko pristojnih zastopnikov naše države doseže stroga revizija zakona o prisilni poravnavi. Sledeč resoluciji je izdelala zagrebaška zbornica načrt o spremembah tega zakona, ki ga je predložila odboru strokovnjakov, ki bo v kratkem končal svoje delo.

Is odgovorov, ki so prispeli zagrebaški zbornici je razvidno, da je večina gospodarskih krogov za revizijo te institucije in da same v nekaterih krogih obstoji želja, da se pristojna poravnava kot taka sploh ukine. Od 11 trgovskih zbornic se je izjavilo 10 za revizijo, a nobena za popolno ukinitje. Tudi kongres pravnikov dne 19. septembra t. l. je v svoji resoluciji zahteval reformo tega zakona. Zato se mora smatrati, da se tako gospodarski kakor pravni krogi naše države v ogromni večini za pridržanje ustanove prisilne poravnave kot takšne in da zahtevajo le revizijo v tem smislu, da se v bodoče ne bodo mogli več izigravati interesi upnikov.

Promet tržanškega pristanišča

Prodajno število dostav.

Na podlagi statistike, ki jo je objavila Trgovska in obrtniška zbornica, izkazuje tržanški promet v mesecu septembru nastopne rezultate (v oklepajih število za september 1923.):

Uvoz po železnici 968.988 (897.732), po morju 1.385.472 (1.388.987); skupno 2.354.460 (2.286.719).

Izvoz: po železnici 1.091.306 (887.846), po morju 795.835 (468.955); skupno 1.887.141 (1.356.801).

Čelkupni (uvorni in izvojni) promet po železnici je znašal 2.079.292 (1.545.675), čelkupni promet po morju 2.080.797 (842.653). Skupni promet v septembru znašal torej 4.160.089 (2.388.328).

Promet takom prvih treh četrtletij t. l. je v primerjavi s enakim obdobjem predlojznega leta 1918. dosegel nastopne števila:

Uvoz po železnici 9.987.433 (11.179.911), po morju 14.506.347 (17.969.154); skupno 24.493.780 (29.149.065).

Izvoz po železnici 11.888.878 (8.978.878), po morju 7.811.486 (8.817.234); skupno 19.700.364 (17.796.112).

Čelkupni železniški promet je znašal 21.215.709 (20.648.788), čelkupni promet po morju 21.388.227 (26.786.388). Skupni promet v prvih treh četrtletijih t. l. je dosegel torej 42.603.936 o napram 47.434.116 v predlojznem letu 1918.

Kakor so vidni, je promet tržanškega pristanišča dosegel 34 odst. predlojznega števila v t. l. 1918. ki pa je bilo rekordno.

Železniški promet s najrazvitejšimi delovnimi je do konca septembra t. l. dosegel nastopni obseg v g. Italija 8.905.995, češkoslovaška 5.509.483, Avstrija 4 milijona 927.514, Jugoslavija 3.517.117, Madžarska 888.717, Nemčija 508.187, Švica 388.656 q.

Železniški promet v septembru t. l. polazuje povprečno dnevno 608 vagonov (v septembru 1923. 515 in v septembru 1918. 661 vagonov).

Zaščitna carina in svobodna trgovina

»Agrarne, industrijske in druge države, se so zlasti po vojni obdobju s sidom zaščitne carine, da omogočijo razvoj in obnovo lastne industrije. A tudi industrijske države se jim pridružujejo. Obeta se, da bo uvedla zaščitna carina tudi Avstrija.

Imajo v programu eno glavnih točk: zaščitno carino.

Zaščitna je borba za zaščitno domačo industrijo v Nemčiji, ki se nahaja sredi trgovinskih pogajanj z drugimi državami. Pod gealen obrambo nacionalnega dela hočejo vnesti ogromno zaščitno carino. Morda nalašč protidravno, da bodo lahko pri pogajanjih veličastno popuščali, a s tem izločili ugodnosti od drugih držav. Ne morejo se pa Nemci zadržati v tem, na kaj naj se uvede zaščitna carina, ker je veliko inabrežno nasprotstvo med agrarni in industrijski. Medtem ko hočejo prvi — zastopajo jih nemški nacionalci —, naj se zaščitno kmetijski pridelki, odlašajo to industriji, še da bi se s podražanjem živin morale povzpeti med delavcev, s čimer se bi konvencionalna zmoglost nemške industrije umanjala. Zato zahtevajo zaščitno za industrijske izdelke. To strujo predstavlja nemška ljudska stranka. Ker pa nimajo nobena teh dveh strank večine in sta navedeni druga na drugo, bo sledil svedra kompromisa. Centrum, ki je mednarodna prvila in drugih, prikloni baranta na obe strani, medtem ko so si demokracije, čuvarki lastnega kapitala ohranili prosto roko. Pri tej borbi gre zlasti tudi za to, kdo bo nosil reparacijska bremena.

V Jugoslaviji povečava zaščitna carina stagnevijo v zunanji trgovini. Zlasti povzročanje nadavka ovira uvoz, kar je sicer ugodno za trgovniško bilanco, ne pa za zmanjševanje draginje.

Globo je potrebno, da se pomaga domači industriji s primerno carinsko politiko, nikakor pa ne sme visoka carina ustvariti ogromnih dobičkov industrije na škodo prebivalstva. S tem, da se široki krogi konzumentov sami interesirajo za zmanjševanje carinske in regulacijske carine, imajo najboljšo orodje proti slabši zaščitni carini.

Kmetijski poučni tečaji

Kmetijska družba prireja prirediti v kratkem dva do tri tedne tečaje, ki se bodo vršili po delih na sedoru kmetijskih področij. Prednost bodo imele področja, ki se prej oglašajo in ki nudijo vse potrebne pogoje za te tečaje.

Na spovedu poučnih tečajev bo sledila učna tvarina: gnojenje s domačimi in tujimi gnojili, pridelovanje krmne na njih in obdelovanje travnikov, pridelovanje in odpiranje semena, zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev, pospeševanje krmjenja in mlekarstva, sadrži na organizacijo živinoreje, pašništvo, zimsko krmiljenje in strelba živin, izboljšanje hlevov in svinjakov, konjereja itd. Sadržajski in vinski tečajji se bodo vršili v sporazumu s dotičnimi organizacijami.

Podružnice so vabijo, da tudi same izrazijo svoje želje glede učne snovi kakor tudi glede časa, v katerem naj se prirediti te tečaji. Poneb je trajal dopoldno in popoldne in se bo izpolnjeval deloma s vprašanji in odgovori od strani udeležencev in predavateljev, deloma s praktičnimi razkazovanjem vsega, kar bo v danih razmerah mogoče. V kritje stroškov za kmetijske tečaje je dovolilo pojedlako ministrstvo državne podpore v znesku 60.000 Din.

Podružnice, ki želi tak tečaj, mora izpolniti sledeče pogoje, predvsem pa zagotoviti:

- 1.) Zadostno število udeležencev iz med odraslih kmetijskih mladeničev in samostojnih kmetovalcev, ki se morajo za varovati, da bodo tečaj redno obiskovali. Udeležnikom se imajo izdati ob sklopu tudi potrdila o rednem obisku tečaja.
- 2.) Pripraven učni prostor.
- 3.) Potrebna prosta prostošola za dve učni osebi in
- 4.) prost dovoz in odvoz predavateljev na bližnje železniško postajo.

Kmetijske podružnice, ki žele pod temi pogoji prirediti kmetijske tečaje, naj to šimprej namenjajo Kmetijski družbi v Ljubljani. Število udeležencev, ki se mora zagotoviti, mora znašati najmanj 20 oseb.

Tržna poročila

Novosadsko blagovna borza (12. novembra). Pšenica: balika, 12 vagonov 865—870; za december 875—880. Trgovska: balika, 65 vagonov 235—237. Moka: 5 vagonov, balika 204, 550; 204, 385. Tendence za pšenico nekoliko švabe.

Sojinsko poročilo iz Maribora (11. novembra). Dogen: 7 konjev, 2 bika, 76 volov, 306 krav, 2 teleti; skupaj 393 konjov. Cene v Din za 1 kg žive teže: vola dobiti 11,75 — 12,25, poldebeli 10,50 do 11, plamenski 10,25 — 11,25; krave debele 11,25 — 12,50, plamenske 9,50—11,25, krave za klobazanje 6,25 — 7,50, mladne krave 8 — 11,25, breje 8 — 11,25. Prodanih 132 krav, kupčija slaba.

Zagrebaški tedenski sejani (12. t. m.). Dogen goveje živine aradži. Cene goveje živine so oslabile okroglo za pol dinarja. Dogen dr. sosa in drugega je bil dober. Promet je bil v glavnem zadovoljiv. Za krave v Avstrijo se je trgovalo zelo malo tudi avstrijske železniške stavke.

Za krave se je kupilo nekaj junic, srednjepolne živine in konj. Cene za kg žive teže: bivoli 10,50—11,50, škali 13—15, jandice domače II. 12—18,25, jandice domače I. 12—15, II. 12—18, bosanski 7—11, krave domače I. 11,50—12, II. 10—11, III. 8—9, bosanske II. 8—10, III. 6,50—7,50, vola domači I. 12,50—14, II. 12,50—13, III. 10—11, izjemi je vagona 18,50 do 15, vola bosanski I. 11,50—12,50, II. 9—11, III. 7—9, teleta 18,50—20, avinje, nepitane 18—22, pitane domače 22,50—23,50, pitane sremake 23,50—25,50, prasoi do 1 tona 17—20 Din. Konji za komad: tovorni I. 8000—10.000, II. 6000—7000, III. 4000—5000.

7000, srednji 8000—9000, lahki 4100 do 5000, šrobeta do 1 tona 3000—4000, do 2 tona 4000—5000, do 3 tona 4500—6000 Din. Konji za klanje 9—3,75 Din kg žive teže. Krma: navadna detelja in lucerna, 125 do 150, samo I. 100—125, II. 90—100, stisnjene 110—120, stava 125—150, slama za krmo 125—150 Din za 100 kilogramov.

Sarajevski trg (9. t. m.). Cene: sladkor: kockasti 18, kristalni 16, kava 52 do 72, riž 9 do 12, moka: pšenica 5 do 6,50, turčija 3,50, ječmen 8, oves 3 do 3,50, otrobi 2, jabolka 8 do 10, orehi 8 do 10, orehi v jedrini 28, hruške 10, grozdje 12 do 14, fiol 6 do 12, selje 2, čebula 4, krompir 2, krh: beli 6,50, črni 6,50, jedilno olje 30 Din.

Trg umetnih gnojil. Potrošnja je letos v splošnem mnogo slabša, nego je bila lani, ker primanjkuje denarja. Največ se povprašuje po Thomasovi štindri in kalijevi soli. Cene, ki so še dalje časa nespremenjene, so nastopne: spneni dušik 320 — 330 Din za 100 kg, vključno vreče; 17 do 18 odst. Thomasova štindra 150 — 140 Din za 100 kg, brutto za neto, vključno vreče, postavno železniška postaja naročnika; 40 odst. kalijeva sol 140 do 150 Din za 100 kg, vključno vreče; 16 odst. superfosfat 100 — 110 Din, vključno vreče, brutto za neto, postavno železniška postaja naročnika.

Carinska konferenca v Ljubljani. Prihodnja redna konferenca se vrši dne 14. t. m. ob 1/2 6. popoldne v prostorih ljubljanske glavne carinarnice.

Prod nastavitelj dela v Jekleni Zemlji. Iz Sarajeva potujejo: Industrija železa d. d. v Zenici je javila inspekciji dela, da je pristojna nastavitelj do dva obra v jekleni. Kot glavni vzrok nastavitelj dela v tej državi bosanski jekleni se navaja nerazpoložnost produkcijske jekla v naši državi. Jekleni produkti iz Nemčije se dobe franko Bosna za 10 odst. pod proizvodnino stroški jeklarne v Zenici. Poleg tega povzroča splošna stagnacija kupitvenja blaga. Odpadščini bo okrog 100 delavcov.

Tesnejša sodelovanje francoskega kapitala s našim. To dni se je nahajal v Zagrebu odlični zastopnik francoskega kapitala g. Claude de Seze, eden glavnih direktorjev znane Banque de Pays de l'Europe Centrale, katere banka je, kakor znano, v ožjih stikih s dunajsko Länderbankom, a ta je zopet v ozi poslovni zvezi s Slavensko banko v Zagrebu. Svrha potovanja g. de Seze-a v naše kraje je poglobiti in osebno upoznanje z našimi gospodarskimi prilikami ter zlasti bližje upoznanje dela Slavenske banke in onih podjetij, ki so s njo v zvezi, kar predstavlja še ožja zveza v delu omenjenih zavodov. G. de Seze se je zelo povoljno izrazil o našem gospodarskem stanju ter se živo nanašal na naše prilike, v katerih vidi ugodna tla za bodoče delo.

Vrednost naše navadnega podloge. V večerajši noči pod tem naslovom se je vršil tiskovni pogrešek, da bo Narodna banka bilansirala kronsko podlogo v papirnati dinarji. Glasiti se mora pravilno: k o v i n s k o podlogo itd.

Mednarodna denarvska komisija je 6. t. m. otvorila v Bratislavi svoje enajste plenarno sejo. Na dnevnem redu je med drugim: proračun glavnega tajništva, razna plovna vprašanja, diskusija o plovnem pravilniku, redna policija, dogovor o transiti plovi in druga važna vprašanja, ki se nanašajo na pristanski službo. Komisija bo zasidala do 21. novembra.

Prevozna tarifa za jadranske lake v Pragi se je sestala konferenca nastopnikov jugoslovenskih, češkoslovaških, avstrijskih in italijanskih železniških uprav. Na konferenci se razpravlja o prevoznih tarifah za jadranske lake. Zeli se doseči jadranska unija v tarifnih vprašanjih.

Za zboljšanje prometa v naši krajavi. Iz Beograda poročajo, da se bo t. dni sestala v prometnem ministrstvu konferenca strokovnjakov, ki bo proučevala možnosti zboljšanja prometa v naši krajavi.

»Gospodarski vestnik«. St. 11., je izšel z bogato vsebino. Med drugim razpravlja o gospodarskem kreditu, o postanku in pomenu menice, raznih živinorejskih, vinogradniških in čebelarstvih vprašanjih, o sejni in drugem. List izhaja mesečno v Gorici ter stane 10 li. letno. Uredništvo in uprava: Gorica: Via S. Giovanni St. 6. l.

Puvaro Čučić: Knjigovodstvo »Ekonom - sistema«. G. Puvaro Čučić, pisec znamenite strokovne dela Knjigovodstvo je izumil izredno enostavni in praktični sistem vođenja knjig. Gornja knjžica, ki obsega 48 strani, je razdeljena v dva dela: A.) »Ekonom - sistema« knjigovodstva za manjše trgovine in obrtniške delavnice. B.) »Ekonom - sistema« knjigovodstva za večja poslovna podjetja. Zanimivo knjižico, ki je izšla v znani in kladu Jugoslovenskega Lloydja v Zagrebu, priporočamo vsem zainteresiranim. Dobi se pri Jugoslovenskem Lloydju, Mariborska ulica 21, Zagreb, in pri pisarju Pavla Čučića, Split, Dioklecianova ulica 14.

Prodaja svile iz državnih tvernic. V državnih tvernicah se nahaja momentano velika množina svile. Zaradi tega bo ministrstvo trgovine in industrije v najkrajšem času razpisalo dražbo za prodajo.

Zobiranje obrsti dunajskih privatnih bank. Zaradi zbijanja obrestne mere Avstrijske narodne banke se tudi dunajske privatne banke sklenile zbiti obrestno mero za 2 odstotka.

Priprave za nemško-italijansko trgovinsko pogajanje so še v polnem teku. Nemška vlada je že stopila v stike s interesiranimi banki ter pripravila za-

Inseratni oddelek

„Jutra“

so je

preselil

v svoje nove prostore v

Prešernovi ulici št. 4

Telefon št. 36

== Trgovinska bilanca Rumunije v letu 1923. Vrednost uvoza je znašala 19.71 milijarde lejev (v l. 1922. 12.92 milijarde lejev), a vrednost izvoza 24.87 milijarde lejev (v l. 1922. 14.04 milijarde lejev). Bilanca je torej znatno aktivna.

Borza

12. novembra:

LJUBLJANA. Vrednote: 7 odst. posojilo 645 do 65 (zaključek 65), Volja Skoda 111 do 114, Celjska posojilnica 210 do 211 (zaključek 210), Ljubljanska kreditna 230 do 237, Mestna 124 do 128, Pratičevina 510 do 5, Slavenska 90 do 92, Strojne 130 do 0, Trbovje 450 do 475, Verbe 109 do 120, Split 1400 do 1460, Nihag 80 do 80, zastavni Kranjske 0 do 17,5, zadolžnice 0 do 83. — Blago: Zaključek je bil: bukova drva, obrabljeni, suha, franko nakladarna postaja, 2 vagona, zaključek 19. Ponudbe so bile v Ekoratih, slavonskem hrastu, otroblji, krompirju (po 120), ajdi (235 do 250) in v raznih vrstah fiola. Povpraševalo se je po domači pšenici, lanenem semenu, brusnem lesu, oglju in nekaterih vrstah Hloha.

ZAGREB. V efektnih je tendenca dalje slaba. Promet minimalen. — V devizah je bila splošna tendenca nejasna. Blago se je v manjših količinah ponujalo po nekoliko višjih tečajih, toda povpraševanje je bilo rezervirano. Po telefonskem razgovoru s Tratom je tendenca oslabilila in se je pojavilo zadosti blaga, radi česar so vse devize nekoliko popustile napram začetnim tečajem. Celokupni promet je bil večji nego običajno. Največ se je igralo v devizah na Dunaj, London, New York in Švice. Intervencije ni bilo. Notirale so devize: Amsterdam 2775 do 2805, Dunaj 0.097 do 0.099, Budimpešta 0.093 do 0.095, Bukarešta 37 do 40, Italija izplačilo 299,5 do 302,5, ček 298,5 do 301,5, Križnjani 1007,5 do 1017,5, Lvač izplačilo 330,35 do 323,35, ček 318,5 do 321,5, New York ček 68,55 do 69,65, Pariz 367,9 do 372,9, Praga 205,5 do 208,5, Švica 1384,5 do 1344,5, ček 1282,5 do 1342,5; valute: dolar 68,05 do 69,05, Kč 0 do 207, francoski franki 365 do 370, lire 299,5 do 302,5; efekti: bančni: Trgo 30 do 31, Ekomptna 107 do 108, Kreditna Zagreb 106 do 107, Hipo 56 do 57, Jugo 100 do 101, Ljubljanska kreditna 210 do 220, Pratičevina 915 do 920, Slavenska 90 do 95, Sreka 136 do 137; industrijski: Elipskacija 88 do 90, Šešerna 835 do 840, Ista 65 do 67,5, Narodna šumska 55 do 57, Slaveks 200 do 220, Slavonija 71 do 73, Trbovje 480 do 70, Verbo 0 do 120; državni: 7 odst. posojilo 65 do 68, agrarne 26 do 28, Volja Skoda 110 do 112.

BEOGRAD. Tendence slaba. Blaga v lebovju. Tečaj deviz popustili. Promet srednji. Notirale so devize: Amsterdam 2750 do 2780, Dunaj 0.0961 do 0.0982, Budimpešta 0.0925 do 0.0985, Bukarešta 38,25 do 38,75, Italija 300 do 300,5, London 319,5 do 320, Pariz 368 do 370, Praga 207,5 do 207, Švica 1386 do 1388.

Sokol

Sokol Ljubljana II. namanja, da uradno br. tajnik vsek poudarja, sredo in petek ob 19. do 22. ure v društveni sobi na realni (lekovnici), kjer je dobiti vse informacije.

Sokolske društvo v Celju privodi v nedeljo 30. t. m. zvečer akademije. Celjska društva se prosijo, da se pri svojih prireditvah na to ozirajo.

Mariborski Sokol. Predavanje br. dr. Kovarža o pomenu in namenu Sokolskega društva se bo v soboto 15. t. m. in ne danes v četrtak. Predavanje je namenjeno letos na novo sprejeto članstvo, udeležiti pa se ga tudi lahko stare članstvo. Nadaljnja predavanja br. dr. Kovarža bodo: 20. t. m.: Sokolska organizacija. 22. Zgodovina telovadbe in 27. Zdravstveni in etični pomen telovadbe. Vsa ta predavanja se vrše v klubovi sobi v Nar. domu. Področje se vse članstvo, da se jih udeležijo polnoštevilo.

Sport

== Razena tekma Zagreb - Ljubljana.

Za medmestno razena tekmo Zagreb - Ljubljana, ki se vrši prihodnjo nedeljo v Ljubljani, bodo zagrebško družino tvorili gospodine: Tomljenović, Radović, Zajo, Perko, Flick, Kralj V., Vidrih, Pleša, Baranay, Mosić.

I. S. S. K. Maribor - S. V. Rapid. I. S. S. K. Maribor je ob svoji petletnici daroval jubilejni pokal, za katerega se je 8. septembra vršila odločilna tekma med Mariborom in Rapidom, ki pa je ostala neodločena. Prihodnjo nedeljo se nadaljuje ta tekma in sicer 2 krat 15 minut. Oba moštvi nastopita brez onih igralcev iz I. moštva, ki so bili 8. septembra od sodnika izključeni, in sicer Maribor brez Vodeha in Sajovca, Rapid pa brez Barloviča. Kljub temu bo tekma ena najbolj zanimivih, kar bosta oba kluba napela vse sile, da si izvojujeta jubilejni pokal. Po zadnjih prenatstvih tekмах sooč ima Rapid vsakekor boljše izgleda.

Iz sekcije nogometašnih sodnikov. (Stribono.) Plenarni sestanki sekcije nogometašnih sodnikov se vrši danes v četrtak ob 18. uri v kavarni Evropa. K sestanku so vabljene tudi kandidati, ki žele polagati izpita. Udeležba vseh sodnikov je nujno potrebna. — Tajnik.

Sestanek članov olimpijskega pododpora in zastopnikov sportnih organizacij, vključno ljubljanski olimpijski pododbor. Sestanek se vrši danes ob 6. zvečer v damskem salonu kavarne Emona. Sestanku se udeležijo predsednik olimpijskega odbora iz Zagreba dr. Bužar; predmet razgovora tvorijo olimpijski odbor in njega organizacija. Prosimo zanesljivo udeležbe.

Sodnik Vertes, ki je vodil tekmo Budimpešta - Zagreb, bo sodil tudi tekmo Italija - Švedska, ki se vrši prihodnjo nedeljo v Milanu.

Naši sportni odnošaji z Madžarsko. Poročali smo že, da nameravata Gradjanški in Hašk se to sezono igrati v Budimpešti proti tamokšnjim klubom. Brezdvomno je, da so ti sklepi posledica zadnje medmestne tekme Budimpešta - Zagreb. Za Haško govorjenje je že določeno termin. Hašk igra 30. decembra proti delavskemu klubu Törökves. Prihodnjo leto pa bo nastopila naša državna reprezentanca proti madžarski, in sicer julija meseca.

Društveni sestanki članstva S. K. Hirijs. S. K. Hirijs privodi v zimski sezoni vrsto društvenih članstvih večerov, od katerih se vrši prvi v soboto 15. t. m. zvečer ob 8. v zadnji sobi restavracije pri Slonu na Dunajski cesti. Odbor apelira na vse redno in podporno članstvo, da se tega sestanka, na katerem bo poskrbljeno tudi za razredilo, v čim večjem številu udeleži. Dobrodošli pa so tudi vsi drugi, ki so prijatelji Hirijs. — Odbor.

Klin kotesarjev in motociklistov Hirijs. Izredna odločitev seja se vrši danes ob 17. uri v klubovem lokalu. — Veselični odsek posluje permanentno v klubovih prostorih restavracije »Novi svet«. — Odbor.

Anglija: Iraka. Prošlo nedeljo odigrana nogometna tekma med amaterskimi reprezentancama Anglija in Iraka je končala z zmago Anglije v razmerju 3:2. — Hajduk na Malto. Uprava splitskega Hajduka je prejela iz Malte poročilo, da so pogoji kluba sprejeti in tako bo Hajduk o Bečici odigral štiri tekme s tamokšnjimi angleškimi klubi.

Poziv vsem prijateljem drsnega sporta. JZNS poziva vse prijatelje drsnega sporta, osebno starejših drsncev, da se prijavijo zavenu kot sodniki na nameravane drsne tekme. Savez bo sklical nato sestanek in določil par sodniških večerov, kjer bi dobili prijavljene vsespodje potrebna navodila in vpogled v določila drsnega sporta. Prijavit se je pisno na Jugoslovenski zimskoportski Savez Ljubljana.

NOVA DOBAYA:

Služe Svileni jumperji F. & M. Rosman
Pletene jopice Ljubljana
Kragavice
Dežniki 1924 Zidevska ulica 4

Ador oglašuje ta napredniel

Sodišče

§ Zaradi prigrivanja h krivemu pri-
ževanju so se morali zagovarjati pred cel-
jskim okrožnim sodiščem Franc in Marija
Strašek, posestnika v Nerbiškah v šmar-
skem okraju ter zasebnik Filip Jeranko.
Jeseni leta 1922 je imela Marija Strašek
pred celjskim okrajnim sodiščem neko ci-
vilno pravdo, za katero je skušala deloma
sama, deloma s pomočjo obeh obtožencev
doseči po raznih pritačih, ki so bile od
stranke Marije Strašek predlagane in od
sodišča, da bi za njo ugodno prišlo, kli-
cane, za kar jim je ponujala klepo napit-
nino. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo
Marijo Strašek na 1 mesec in Franca Stra-
ška na 6 tednov ječe, dočim je bil
Filip Jeranko oproščen.

§ Krava senožet. Radi težke telesne
poškodbe so se morali zagovarjati pred
celjskim okrožnim sodiščem poljedelci
delavci Martin Travnikar, Ivan Zagmajster
in Franc Germovšek, vsi iz Podgorja
pri Pišecih. Dne 28. junija t. l. so kosili
na travniku nekega posestnika, ki jih je
zvečer pogostil ter jim tudi dal nekoliko
preveč pijače. Na potu proti domu so si-
šli prepevati koce, ki so kosili na soso-
dovem travniku. Travnikar je takoj pred-
lagal in dosegel, da so brez vsakega po-
voda udarili na nasprotno gručo ter jih
pretepli s koli, da je bilo več težkih te-
lesnih poškodb. Obsojeni so bili Martin
Travnikar kot povzročitelj pretepa na dva
meseca, Zagmajster in Germovšek pa na
1 mesec težke ječe.

§ S požigom in težko telesno poškodbo
je grozil 24 letni Franc Zovlja, delavec
v Juvanju, pristojen v Bučnu pri Gor-
nem gradu. Obtožen je radi raznih de-
štikov že 15 krat predkaznovan. Na večer
1. IX t. l. je prišel s izlozovo lato v eni
in z odprtim nočem v drugi roki pred
biho Ivana in Marije Bučar ter grozil, da

bo vse poklal, hišo pa zažgal. Pri tem
je toliko najprej po zaprtih hišnih vr-
atih, nato pa po oknih ter razbil 9 šip.
Družina vna prestrašena se ni upala celo
noč vtiči v svoji spalni sobi k počitku.
Drugi dan dopoldne je šel Zovlja zopet
mimo Bučarjeve hiše ter je svojo grožnjo
ponovil. Pred okrožnim sodiščem v Celju
je zagovarjal svoj nasilstvo a hudo je-
zo, ker ga je buje Bučar obdolžil pri graj-
činskem gordarju tatvine rib. Pri areta-
ciji je bil Zovlja nasilen tudi proti oro-
žnikom. Dobil je 8 mesecev težke ječe.

§ Pri aretaciji. Dne 28. junija je zaseb-
nik Alojz Kranjc iz St. Vida pri Slo-
venjegradu razrazil službojočega orožni-
ka ter se mu siloma zopostavljal s tem,
da je mahal z rokami in nogami okrog
tako, da ga je mogel šele s pomočjo dru-
gih ukrotiti. Kranjc je bil na sinu, da
je razpečaval ukradene stvari. Ko ga je
orožnik radi tega ustavil, je vrzel svoj
nabrtnik proti njemu, nato pa se sku-
šal na navedeni način odtegniti areta-
ciji. Okrožno sodišče v Celju je obsodilo
Kranjc na 8 mesecev zapor.

§ Radi plesa je prišlo dne 27. januar-
ja t. l. v Zgornjem Pohorju pri Kokar-
jih med precej alkoholiziranimi kmečkimi
fanti v gostilni Marije Melave do pre-
pira, tekoma katerega je skočil 24 letni
posestnikov sin Alojz Zajc, njegov brat
in še par drugih fantov v Ignaca Ziraka.
Spodili so ga iz gostilniške sobe, obdol-
jeni Alojz Zajc pa je za nasledoval se z
odprtim nočem v prvo nadstropje, kamor
je Zirak zbežal v stiski. Gostilničarka in
njena hčerka sta nasilno skušali usta-
viti na stopnicah, ta pa je klical ter
pretil se njima z odprtim nočem, ako se
ne umakneta. Končno se je udal ter se
vrnil med goste. Tu pa je pograbil stol
ter udaril s njim najprej Josipa Mateka
po glavi, na to je treščil s steklenico po
glavi Franca Dolinarja, da se je razbila,
ter je poskušal končno z kozarcem se

trdost neke druge glave. Pri razpravi
Zajc vse taji ter trdi, da je izmisljen.
Celjsko okrožno sodišče v Celju ga je
obsodilo na 4 tedne ječe.

Lipe in Francka...

Ljubljana, 11. novembra.
Zavarovalni agent Lipa je stal pred hi-
šo in v glavi so se mu podile obupne mi-
sl. V hiši se je nahajala gostilna in sko-
zi razsvetljena okna je opazil za mizami
več gostov. Nekaj časa je okleval, kon-
čno pa se je vendarle odločil in stopil v
sobo. Ogledoval je strašansko radovedno
naokrog in poskličil tudi v kuhinjo. Toda
nie, katero je iskal, ni opazil nikoder.
Naročil je četrt za četrtom, tako da mu
je v glavi brenčalo sto različnih misli, ki
pa so se vse sukale samo okrog nje, ki
jo je iskal.

Pred letom dni se je namreč že sezna-
nil s svojo brhko Francko, ne vemo rav-
no kod, menda v kinematografu. Ljubil
je neizrečeno in o tej svoji veliki lju-
bezni ji je pripovedoval na skrivnih spre-
hodih, po slaščičarnah, za mizo v gostil-
ni, vsepovsod. Francka je bilo močno in
idealno dekle, ki je pri njegovih besedah
samo vzdihovala in gledala s hrepe-
tečimi očmi v strop, ali pa v razne do-
brote pred seboj na mizi, ki jih je na-
ročal zaljubljeni Lipa. On je večkrat si-
lil, da ga predstavi svoji dobri mami, o-
čmer pa ljubka Francka nikakor ni
hotela slišati. Vedno se je izogibala z
verjetnim ali neverjetnim izgovorom. Se-
le v zadnjem času, pred dvema tednoma,
ko se ga že skoro ni mogla braniti, mu
je zaupala veselo novico, da je mati pre-
zvela na račun malo gostilnico. Vendar
pa mu je strogo zapretila, da se tiskaj-
ne sme prikazati, kajti v tem slučaju je
koniec njune ljubezni, ker mati je nezna-
sko muhasta. Po tem pogovoru je prišla
Francka k Lipetu bolj poredko, zadnje

tri ali štiri dni pa se mu sploh ni pri-
kazala.

Lipeta je vsled tega prišlo neprijetno
grizti v sredi srca. Naravnost zbledel pa
ga je, ko je danes opazil za hip na tem-
ni cesti v množici parček, katerega b-
ša polovica je bila za las podobna nje-
govi Francki. Poskušal ju je najti, toda
brezuspšno. Oba sta izgila kot bi se
vdrla v zemljo. Zato je nato že v poznej-
večer pozabil na vse donekle sklepe in
sedel sedaj v gostilni, katero mu je ozna-
čila Francka kot materino toričke njene
delavnosti. Pri šestem četrtu je Lipa dvig-
nil glavo, pogledal kolikor mogoče ostro
na gostilničarko in vprašal strahovito
važno in zategnjeno: »Gospa, kje pa je
Francka?« Gostilničarka je pridrsala
k njegovi mizi, se nasmešnila in dejala:
»Ona je prav dobro spravljena!« »No,
kje pa je?« je silil Lipa nekam razdra-
ženo. »I, menda je gori v sobi, je uljud-
no odgovarjala stara gostilničarka. »Saj
veste otroci...« »Vraga je gori!« je za-
klical Lipa ves divji. »Okrog se podi, po
promenadi, v kinematografu, po drugih
gostilnah itd.« Lipa se je razvel, rohan-
til in klical kakor Lah, končno pa se je
ves upelhan zgrudil nazaj na stol. Od
tamkaj je prišel z milejšim glasom oči-
tati materi slabo vzgojo in razne druge
njene nečednosti. Končno je vzklilnil
ves razbojen: »In skoro celo leto sem
bil zaročen na skrivnem s tem gadom, ji
kupal torte pa klobase. Kdo mi povr-
ne ukradene denarje in zlato srečo...?«

Zadnje besede je spregovoril skoro jo-
kate in si pokrli oči z rokami. Hotel je
nekaj razmisliti, takrat pa ga je zbudil
pljuske vode in ga vrzel skoro ob tla.
Pred njim je stala gostilničarka kakor
maščevalna Nemezis in sukala v roki
škaf, pripravljajoč se, da mu trešči v
glavo drugo porcio umazane vode. Za
njimi pa se je gibal kosat možki in divje
vhtel pesti, kričoč, da bo branil čast svo-

je žene. Situacija je postala neznanako
nevarna. Lipa je skočil pokonci, premo-
taval kozarec in divjal kot ranjena žival.

Na pragu kuhinje se je tisti hip poja-
vil mlada žena z detetom v naročju in
pričela energično miriti: »Kaj boš, je vpil
nad njo košati možki, emoram vendar
brani tvojo čast, ako sem tvoj zakon-
ski mož!« Lipa se je ozrl pri teh besedah
ves moker na žensko z otrokom in
kleknil s koleno. Hotel je reči: »O, za
vraga kako sem se vendar zmotil!« pa ni
imel časa, kajti v gostilno je prihrul
mla stražnik in potegnil obupanega Lipa
za vrat na cesto. Odlšla sta na policijo
in Lipa je ginljivo tožil čez svojo usodo.
Čakala pa so ga že druga presenečenja.
V trenutku, ko je bil predstavljen urad-
niku, je za nekaj časa ves pijan zamišljal
in iskal misli za opravičilo svojega de-
janja. Ko je zopet spregledal, pa so se
odprla vrata znova in v sobo je stopila
Francka, njegova Francka in sicer tudi
v spremstvu stražnika. In takrat je Lipa,
kakor je bil pijan, čul čudne stvari. Pod
okrilje stražnika je prišla Francka zato,
ker je v poznih urah iskala uthe pri mla-
dih kavalirjih v senci Tivolija, pa to ne
samo enkrat. Lipa pa ji je stavil tudi tu
kaj tako čudna in zagonetna vprašanja,
o materi, o gostilni, pa o zadevi svoje
ljubezni, o tortah in klobasah, da so po-
stali tudi na policiji že skoro jezni, na
vseznadje pa so se vendar morali sme-
jati. Celu Francka se je regljala klobu-
mu, da je bila sprva malce zbegana in
preplašena. Slednje so čestitke njeni vra-
ži fantazirali na Lipetovi dohodniški
lahkovernosti. Navsezadnje pa so ju hu-
di možje ločili, čeprav z težkim srcem in
stopila sta vsak na svojo stran.

Ona je odšla prišlim potom v temno
»Bahio luknja«, od ljubezni ozdravljeno
pa Lipeta pa so poslali na oddelček »za
moške«.

Mali oglasi

Veaka beseda 60 par

Za »Bistvanja« la »Zevlja« vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 60 par za »Bistvanja« la »Zevlja« vsaka beseda 1 Din. — Prihodnje se la mali oglasi, ki so plačani vnaprej. Plača se lahko tudi v zbirkah. Na vprašanja odgovarja uprava la, če je vprašanje priročna zbirka, na odgovor ter manipulacijske pristojbine 6 Din.

Priloge

Danes zvečer ob osmih v
»Union«
KONCERT
»Ljublj. Zvona«.

Obiti

Civiljarska delavnica
z vsem inventarjem se odda v
najem. Povzre se pri upravi
»Jutra«.

Vrtarja

At je pošten, sprejem kot
družabnika, četudi je brez
premoženja. — Josip Stres,
cvetličarna, Podčetrtek.

Službe

(dobe)

Gozdar-lovec
za vsileno diranje, pro-
vratna muš, se išče pod zelo
ugodnimi pogoji za telepo-
sestvo na Gorenjskem. Na
prvotnosti in zanesljivosti naj
pošljete ponudbe s sliko in
spričevali pod »Postenat«
na upravo »Jutra«.

Priden učencec (pikolo)

Se takoj sprejme v kavar-
ni Central v Celju.

Vpokojence

Se ozrih svoj, zanesljiv, to-
če in treg, dobi takoj do-
brno zapeljivost za nekaj ur na
dan. Najbolje uporabiti na bi-
li bihvi plačnika, ki je
vreden raznašanja. Plačnik
ponudbe na upravo »Jutra«
pod šifro »Stalen dohodek«.

Prodajalka

zabavna, mešana stroka, šel
mota za 1. januar. Naslov pove
upravo »Jutra«.

Plačilni natak

z dobrih izprijavili in kave-
zeli izprijavili mesto; gre tudi
kot jedilnica. — Ponudbe na
upravo »Jutra« pod »Polen 76«.

Gospodična s prakso

186 mesta blazinčarke, z
znanim slovesčine, nem-
ščine, arhivščine, a citil-
no. Gre tudi izven Ljubljane.
Plačnik je poslati na upr-
»Jutra« pod »Postenat 12338«.

Uradnik

laone stroka, neženjen, 1866
službo pri kati leoni indu-
striji ali trgoviji, v ali iz-
ven Slovenije. Ponudbe pod
»Lea« na upravo »Jutra«.

Ekonom

reč vseh panog kmetijske
in knjižarstva, samski
1866 primerena mesta upra-
vitijskega redarstva, posre-
silnica. Naslov lahko takoj
ali pozneje. Ponudbe na upr-
»Jutra« pod »Upravitelj«.

Mladenič

pridev in podoba, šel ka-
kršniški služba v Ljubljani
kot sluga, košičar itd.
Naslov pove upravo »Jutra«.

Strojno-elektro-tehnik

srednje starosti, praktično
vztrajno izvešan, ener-
gičen, 1866 primeren sodilno
mesto. Wil. Feis, Ljubljana
7, Zg. šiška 5.

Natakarica

1866 mesta za takoj ali
pozneje kot plačnik ali na
račun in prevzame tudi v
najem gostilno. Ponudbe pod
šifro »Natakarica« na upr-
»Jutra«.

Sivilja

ki izdeluje plače, oblike in
perilo, gre na dom. Naslov
v upravi »Jutra«.

Gospodična s prakso

1866 mesta v plačnik ali kot
blazinčarke. Naslov pove
upravo »Jutra«.

Oskrbnik

ošeden, 41 let star, brez
otrok, absolutno strogoje-
šila, z dololetnimi spriče-
vali, 1866 stalno službo. —
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod šifro »Zanesljiv in po-
šten 6714«.

Gospodična!

Gospodična srednje starosti,
dobra kuharica in varčna
gospodična, šel mesta pri
samem ali bolj prijetnem
mestu, event. pri majhni
družini. Ponudbe pod šifro
»Postenat in varčna gospo-
dična« na upravo »Jutra«.

Začetnico

iščem za italijančino in sa-
betnike za glasovir. Naslov
v upravi »Jutra«.

Zelci bi

proti inštruiranju srednje-
dekle dobiti službo a saltri-
kom, event. s van okrilju. —
Dajni bi tudi ure umetniške-
ga slikanja. — Ponudbe pod
»Vekandencami« na upravo
»Jutra«.

Izprašana učiteljica

za nemščino in francosčino
daje pouk. Naslov v upr-
»Jutra«.

Nemščino in klavir

počuje mlada dama. —
Naslov pove uprava »Jutra«.

Vzgojitelj

pri samovoznji in samiz-
obrazni pomaga. Naslov pove
uprava »Jutra«.

Prodaj

Naznanilo!
Večje množina raznih otrok-
skih in izračunskih vosečkov
(izračunskih posameznih vose-
cev) tovarne »Tribuna« se
po splošno znanih ceni pro-
da v Ljubljani, Karlova c.
št. 4.

Perje

zabavna, mešana stroka, šel
mota za 1. januar. Naslov pove
upravo »Jutra«.

Wertheim blagajne

priloge »Ljubljanske ko-
metičarske družbe« Ljubli-
na, Bielwetsova cesta št. 18.

Hrastovih desek

1 vagon, bouls 27 mm 3 do
5 m dolgih, prima, ravnih,
brez grč, 1300 Din, franco
vagon. Naslov pri upravi
»Jutra«.

Srebrno jedilno orodje

za 6 oseb, se po nizki ceni
proda pri zlatarju Danielju
Zupanc, Wolfova ulica št. 6.
»Jutra«.

Kompletne sobe

iz trdega lesa, barvane po
3000 Din, pomembne omare
po 600 Din, postelje po 200
Din, kuhinjske kredence po
700 Din. Tudi na obroke. —
Ceniki gratis. Franc Zupanc-
šič, Glinca št. 20, Ljubljana,
Hrenova ulica 19.

Mlinarji!

Dobro ohranjena mlinarska
oprema, se radi opustitve
obiti takoj proda. — Inter-
esenti si lahko ogledajo po-
stavljeni se v obratu. —
Ustvarjena Tose Knaflič v
Kamniku.

Fotoaparati

9 X 12, Aplanat s potrebnimi
nam. proda za 1000 Din
Kotanc, Glinca št. 220 (šiška
Umek).

Prodaj set

pokrit ročni vozček, selesna
pač, Opagorščak. — Naslov:
Šibenik, Gosposka ulica 16.
»Jutra«.

Spalna soba

se cenno prodaja. Soba jederna,
ki stoji tudi za omare to
lepa biva od blazika. Naslov
v upravi »Jutra«.

Polenovka

namočena, se dobi vsek po-
tek v špicerjaki trgovini
Kovačica Japelj, Kongresni
trg 19.

Otomana

se proda. Naslov pove upr-
»Jutra«.

Motorno kolo

jako zanesljivo, znamke »P.
V.« kad, pokon dva in pol
PK 2 postavi proti teh,
prodaj za 1200 Din ali sa-
menjam za močnejši motor.
Schönwetter, Konjice. 24258

Lepa spalna oprava

za 2500 Din napredaj. Briv-
nica Hediš, Sp. šiška, Kolo-
dvorška ulica 150.

Vreče iz Jute

(stadnikov) 1000 komadov,
projeja Mirim, tovarna »Pa-
ribor«.

Dobro liden avto

znamke »Chevrolet«, 35 HP,
se poceni proda. Naslov v
upravi »Jutra«.

Kupim

Suhe gobe, brinjevo olje
in 11801 kupuje po najviš-
jih cenah ter prost za vsa
vsejane ponudbe trdke Fr.
Sirc, hrabji.

Kupim orehe

in plačam najbolje. Ponudbe
pod šifro »Orchil« na upravo
»Jutra«.

Pisalni stroj

Remington ali Underwood —
dobro ohranjen, kupi Zupan-
stvo Vič.

Jajca

kupuje in prodaja po primerni
ceni Zadruga Urubelco.

Zdravega krompirja

se proda tedensko ved zagonov.
Vprašati na upravo »Jutra« pod
»Krompir«. Dobra takoj.

Kupim fižol

mandalov, prepeljar itd.
Ponudbe na Tose, Ljubli-
na, poštni predal IV. 24133

6 — 10 vagonov fižola

po vsemu prodam. Ponudbe
na upravo »Jutra« pod šifro
»Fižol«.

Prodajalec nepremičnin!

Gotov uspeh pri prodaji
Vsega posreduje doznate in
St. Petra cesta 24. 2008
ako oglašate letno z obse-
nim popisom v

reklam, listu »Posesta

ki se razpisuje vsem jav-
nim lokalnim šolam. Sive-
nije in države ter v izmest-
no, dalje vsem kupcem
redno in brezplačno

Enonadst, vila v Celju

v najboljsem delu mesta, se
proda (8 sob, kuhinja, kopalna
soba, plin in elektrika, zidana
gurala) s sadonikom in v
vrtom. Vaga senjica 600 m.
Vsa pojava daje g. Piteri.
Gosdal del, 2. Celje.

Lepo posveto

obstoječe iz več oratorij,
travnarjev in gozda, več
stanovanj in gospodarskih
objektov, ležeče v neposred-
ni bližini brzinčarskega pre-
mogovnika, zelo priprano
za izvedbo gostilniške
ali druge obrti, se proda
radi enotni lastnika. Proda
se v celni ali parcijalno.
Ponudbe na Josipina Tra-
tnik, presentica in gostilni-
čarka, Trbovlje 11.

Kdor kupuje

kdor prodaja, samojla,
oddaja ali 186 v najmo-
nepremičnine
naj se zalaži pred odločitvijo
v realitetni posredovalnici
Josip Saje
Ljubljana, Mostal trg št. 25
2017

V Celju

v najboljsem delu mesta, se
proda lepa enonadst, vila
(8 sob, kuhinja, kopalna so-
ba, plin in elektrika, zidana
gurala) s sadonikom in v
vrtom. Skupnega senjica
600 m. Vsa pojava daje
g. Piteri, Gosdal del 2,
Celje.

Večje posveto

obstoječe iz dobrih gozdov,
travnarjev in ajl, poleg vi-
novrad a kletni, hla z an-
spodarskim poslopjem, pri
cerkvi, oddaljeno dva minuti
od železniške postaje, se to
boj proda. Vprašati naj se
blagovni pri Ljubljani Pra-
bu v Ločah pri Poljčah.

Hišo

v Ljubljani, kupim. Ponudbe
pod »Gostilna« na upravo
»Jutra«.

Gostilniško posveto

z mazarino, za najbolj pro-
metnim mestu Notranjske, na
državni meji, obtoženo iz
velike enonadstropne hiše s
gospodarskim poslopjem, le-
po vrtom in zaprtim veli-
kim dvoriščem. V hiši se na-
haja starobna gostilna s
kuchinjo in nova moderna
kuchinja. — Kupna cena Din
200.000. Pojava daje gosp.
Aurel Prevendar in drug.
Rakek.

Posveto iščem

od 6 do 15 jbov v Anbro
bilo in gospodarskim po-
slopjem v bližini države
ceste ali postaje v najem. —
Ponudbe s opisom in cen
na upravo

Strasen doživljaj

Tuđi on ni se nikad nije video, rekao, povelao pa mi je, da se zove Gérard Bloeuvisage. Ko sam ću to ime, se ni

danes večer... ob... obljubljam
vam, da bom povedala Gérardu, da

Da, bedak sem bil, da ga nisem

Ne morem te objeti, stari moj
Michel, ker kakor vidiš, nimam rok,

Odgovorni urednik **P. Kravčič**
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani

Elica Odlazek
roj. Forte

v 29. letu svojega mladega življenja.
Pogreb neposredno in ljubljane pokop
nice bo v petek dne 14. t. m. iz hiše župnika
na domače pokopališče v Trbovljah.
Pokojnico priporočamo v najbližji
spemla.

V Trbovljah, sredo 12. novembra 1924.

Leopold Odlazek, poduradnik, soprog.
— Sasa Odlazek, hčerka. — Ana
Forte, mati. — Janko Forte, brat. —
Anica Hlaskan, roj. Forte, sestra. —
Olga Forte, sestra. — Miro Forte,
brat. — Marica Forte, sestra. — Slavko
Hlaskan, trgovec, svak. — Vera Forte,
sestrična.

Zahvala.

Za mnogobrojne izrazе sočutja in iskreno sožalje ob smrti prelubne soproge, gospe

Marije Wicherjeve

posestnice

izrekamo tom pôtem vsem našleptô zahvala. Zahvaljujemo se tudi vsem oziim, ki so pokojnico spremili na potu k večnemu počitku, zlasti se prečistil duhovščini in usmiljenim bratom.

V Ljutomeru, dne 12. novembra 1924.

0097/a **Zahajoča rodbina Wicherjeva.**

**Težke delavske
in vozne konie**
štiri- do šestletne, dobavljajo
vedno po najnižjih cenah

Julio Hoffma
Čakovec (Jugoslavija).
Telefon št. 31. 5810.

VINO
letniki 1921, 1923 in 1924
Jeruzalemskih in Luto-
merskih vinogradov
ima vedno po najugodnejših cenah v zalogi
Lovro Petovar, Ivanjovci.